

Naročnina mesečno
25 Din, za inozemstvo
40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2970 — nočna 2996, 2994 in 2995

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SLOVENEK

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Fašizem kot gospodarski sestav

Najznačilnejši pojav sodobnosti je omajanje stavbe, ki jo je zgradil liberalizem. To velja v enaki meri za politično, kakor gospodarsko in socialno področje. Čutimo, da živimo na prelomu dobe, katere finale sta komunizem in fašizem. Njima nasproti je iz angleških tal in ozračja vzrasla liberalna in individualistična ideja ter se vera v demokracijo očitno nahaja v defenzivi.

Sicer sta fašizem kakor komunizem dva zaključena sistema, ki si stavljata za nalogo izoblikovanje celega novega človeka na vseh življenjskih področjih, torej na političnem, družabnem in gospodarskem. Radi preglednosti pa se hočemo v naslednjem omejiti le na fašizem in še to le na njegovo gospodarsko in socialno izdejstevanje. To pa predvsem radi tega, ker se z ozirom na Italijo, ki je domovina fašizma in mladi Hitlerjev fašistični pokret v Nemčiji od marsikake strani pričakuje baš od fašističnih metod in njegovega sistema zadovoljivo rešitev danes najbolj perečega gospodarskega in socialnega problema.

Fašizem je nastal v Italiji v dobi, ko je dežela bila komaj na pragu kapitalističnega razvoja. Našel ni čezmerne industrijalizacije, ne kake izrazito oblikovane delavske proletarske mase. Italijanska plutokracija ni bila toliko industrijsko kapitalistična kakor fevdalnega in meščanskega značaja. Fašizem si spočetka ne o svojem programu ne o načinu, kako ga oživotvoriti ne malo ni bil na jasnem. Ker pa je izhajal iz sindikalizma, je iz vsega spočetka zrl na državljansko svobodo kot nekaj predsodek meščanske družbe, zroč v liberalizmu in individualizmu glavna krivca vsega političnega in družabnega zla, nekako infekcija, ki je prišla iz zapada. Pač pa že od kraja označuje fašizem neomajna vera v državo, ki jo obožava in ji daje vso oblast. »Država nad vse!«, zlasti pa še nad svobodo družbe in poedinca. Po tej miselnosti je tistemu, ki upravlja državo, politično vse dovoljeno. Dovoljeno mu je, čeprav je v manjšini med narodom — kar je fašizem gotovo še danes v Italiji — s pomočjo državne oblasti in v imenu njene avtoritete vsiliti svojo voljo večini in jo tudi terorizirati s silo, če se mu zdi potrebno.

V tem je osnovno jedro fašizma, ki je s preplankano statolatrijo vred v svoji umstveni koncepciji gotovo jako revna doktrina. Edino njegovo merilo za vrednotenje stvari je »italianitac«. Ostali na državnem krmilu za vsako ceno in uresničiti »italianitac« — je v enem stavku izražen vseh državni program fašizma. V osnovi torej niti ne gre pri fašizmu za nov gospodarski in socialni red po nevm kakšnih abstraktnih idejah, kakor to vidimo v komunizmu, temveč je proglašena le supremacija, prvenstvenost nacionalno združenega naroda nad gospodarstvom, družbo in poedincom.

Zato fašizem v svojem bistvu ne predstavlja nikake socialne revolucije, niti ne bistvene preskove obstoječega gospodarskega stanja, kakor ga je pred njim ustvarila liberalna država. Interesi gospodarskih skupin so mu opravičeni, le da se podrede državnim ciljem. Mussolini, levičarski radikal in sindikalist je takoj, čim je prišel na oblast, vrzel proč rdečo kokardo, znak razredne države in se brez pridržka naslonil na meščanstvo in poljedelsko ljudstvo. Krekpo pa je pričel preganjati socialiste in njihove strokovne organizacije. V tem pravcu se je polagoma gradila tudi nova fašistična država, ki je sprejela v sebe vse elemente prejšnje liberalne države, le da ni več nevtralna, to je v konfliktih med kapitalom in delom ne ostaja brezbržna in ne prepušča, da se rešujejo na osnovi merjenja moči obeh zainteresiranih razredov, ampak jih z obveznimi državnimi razsodišči predhodno ureja in onemogočuje.

Fašizem ni nikak svojstven gospodarski sistem. Osvojil si je vse pojme meščanskega in kapitalističnega gospodarskega pojmovanja. Ne odpravljaja ne zasebne lasti, ne kapitala, ne podjetništva in ne plačilnega razmerja delavstva. Obdržal je trg in cene, ki se spreminjajo po zakonu ponudbe in povpraševanja. Kjer je bila gospodarska oblika Italije kapitalistična, tam je takšna tudi pod fašizmom ostala. Spremenilo se je le toliko, da se fašistično gospodarstvo sme gibati le v mejah državne sankcije, to se pravi, državni politični interesi imajo prednost pred gospodarskimi. Dokler gospodarstveni in državno-politični interesi tebejo paralelno, takšen okvir še ne pomenja dosti. Marsikje vidimo, da je država gotovo gospodarske pango naravnost foreirala. Toda gospodarski interesi niso vselej identični z državnimi. V tem slučaju pa je fašistična država vedno našla jako energični sredstva, da je uklonila gospodarstvo svoji politični volji. Spomnimo le na italijansko carinsko politiko!

Fašizem tudi ni hotel vzeti gospodarstva v svojo lastno državno upravo, kar je storil ruski komunizem, ki se zato tudi nevdružno razvija v državni kapitalizem. Pred to usodno zmotu je fašizem bržčas obvaroval njegovo prvotno sindikalistično navdahanje, morda tudi rimska praktičnost njegovih voditeljev. Fašistična država sicer na svoj način vodi in nadzira gospodarstvo, a ga ne upravlja v svoji lastni režiji. V bistvu se torej fašistični gospodarski red ne loči od onega v liberalno kapitalističnih državah, le da dopušča manj individualne svobode.

Fašizem pa tudi ni nikak svojstven socialni sistem. Pač skuša ublažiti ostra nasprotstva med kapitalom in delom, med veleposestvom in najemniki. Posredovalna baza so korporacije. Prvotno je obstajala namera, združiti delodajalce in delavce v skupnih korporacijah. Toda v zadnjem trenutku so industriji uzakonitev preprečili. Tako so korporacije ostale le paritetna instanca kot zveza

Rimski sporazum je delo angleške diplomacije

„Pakt štirih velesil pomeni detronizacijo Francije“

(Lloyd George v „Sunday Dispatch“ 2. aprila)

Ruski poslanik protestira proti diktaturi Anglije

Poslanik Sovjetske Rusije v Parizu Dvoglevski, ki je obiskal Daladiera, da protestira proti nameravemu direktoriju štirih velesil.

Pariz, 4. aprila.

Po štirinajstidnevni razgovorih in pogajanjih je danes svetovna javnost edina v tem, da pomeni rimski pakt dobro zamišljeno in že davno pripravljeno akcijo po temeljiti izpremembi evropske politike, kakor se je izcimila iz versailske mirove pogodbe 1918. Dočim se je do sedaj četovstvo rimskega pakta pripisovalo Mussoliniju, je sedaj javno mnenje izprevidelo, da je diktator fašistične Italije, ki ga hoče g. Jovenel povzdigniti za genija tudi v vprašanih svetovne politike, samo orodje v rokah Velike Britanije. G. MacDonald ni nikak »pustolovec«, kakor ga je ob priliki debate o rimskem paktu v angleški zbornici imenoval Winston Churchill, največji prijatelj Francije, ampak sledi samo tradicionalni angleški politiki, ki se je odločila proti Franciji, kakor hitro ji je postala premočna in zato po angleškem mnenju nevarna. Rimski pakt je jako dobro zamišljen načrt, kako bi se ustanovil blok romansko-germanskih držav proti slovanskemu vzehdu s pomočjo Francije, ki naj bi bila žrtev in užitarica tega pakta obenem. Zrtvovati bi morala svoje zavezništvo in svojo dosedanja pozicijo v Evropi, zato pa bi smela biti Angliji hvaležna, da Nemčija od nje ne bo zahtevala Alzacije in Lotaringije in da se Nemčija ne bo vezala z Italijo — politično vodstvo Evrope pa bi kljub temu pripadlo Italiji in Nemčiji.

Načrt velikobritanske politike pa ni samo, kakor smo rekli, dobro zamišljen, ampak je bil tudi dobro pripravljen. Segaj najmanj nazaj v lansko leto, ko je Francija morala priznati Nemčiji takozvano načelno enakopravnost v orožju, gre pa v svojih koreninah nazaj do taktak, ko je Briand v francoski velikodušnosti odpoklical francoske čete iz Porenja. Lanski poizkus MacDonalda, da izloči iz reševanja velikih problemov male države, je bil tretja etapa na poti do rimskega sestanka, ki ga je italijansko in angleško časopisje takoj razkrilako kot pakt, še preden je Francija nanj pristala. Danes vemo, zakaj tako. Nemško časopisje, ki je dobilo sicer nalog, naj o tej zadevi piše s skrajno previdnostjo, se je sedaj izdalo vsaj v toliko, da se more iz njega razbrati popolno soglasje Nemčije z načrti gosp. MacDonalda in Mussolinija. Anglija, Italija in Nemčija so bile tako gotove svojega uspeha, da so mislile, da bo Evropa sprejela rezultate njihovega tihega sporazuma kot izvršeno dejstvo. Če temu danes ni tako in če Anglija in Italija sedaj izjavljata, da o kakem paktu sploh ni govora, ampak da gre samo za »misle«, je to le zasluga nenadnega elementarnega odpora Francije. Anglija in Italija sta sedaj menjali svojo tak-

tiko in modificirali svoj prvotni načrt, da ga spravita v sklad s besedilom pakta Zveze narodov tako, da bi Francija mogla nanj pristati. Toda to je le maneuver, zakaj namen Mussolinijevega načrta ostane slejkoprej isti: da se rešitev velikih evropskih problemov poveri direktoriju štirih velesil, kojega sklepi sicer ne bodo veljavni, ako bi proti njim protestirale druge države, zastopane v Svetu Zveze narodov, toda bi predstavljali tako ogromno silo moralnega, gospodarskega in fizičnega pritiska, da bi se zamislom in dogovorom štirih velesil ostala Evropa jedva dolgo ustavljeni. Zato bi bilo veliko boljše, če bi francoska vlada mesto, da skuša ugoditi angleški inicijativi s kompromisno formulo (kakor to g. Daladier namerava), rekla odločno: ne! To bi po našem mnenju ohranilo miru veliko bolj koristilo, nego omahujoče stališče, kojega slabosti bodo Anglija, Italija in Nemčija gotovo slej ali prej izrabile v škodo Francije in njenih zaveznikov.

Da je to mnenje pravilno, dokazuje tudi članek »Sunday Dispatch«, v katerem se izjavlja eden izmed največjih sotrorcev versailskega miru

Lloyd George za demontažo versailske pogodbe

V tem članku, ki je tako značilen, da bi ga bilo treba prav za prav ponatisniti v celoti, pravi Lloyd George, da pomeni Mussolinijev načrt po-

Kako naj bi se Francija pridobila Mussolini in MacDonald sta modificirala svoj načrt

V nedeljo je nastopil v diplomatskih pogajanjih o Mussolinijevem paktu nov moment. Da pridobita francosko vlado za vstop v takozvani direktorij štirih velesil, sta Italija in Anglija, vsaka zase, toda v istem duhu, modificirali svoj prvotni načrt zato, da bi postal sprejemljiv za Francijo. Izpremembe, kakor si jih je zamislil Mussolini, je prinesel v Pariz francoski poslanik pri italijanski vladi de Jovenel, ki jih je predložil Daladieru in jih tudi v časopisju z vso silo brani. Kakor nam pove Jovenel, predlaga sedaj Mussolini, naj bi se pakt med štirimi velesilami uckako vključil v pakt Zveze narodov, tako da ne bi bilo mogoče mnenj ali sklepov štirih velesil vsiliti nobeni državi, katera bi smatrala, da je taka rešitev naperjena proti njenim interesom. Mirovne pogodbe bi se torej mogle revidirati samo v sporazumu z vsemi. Gre samo za to — tako povdarja de Jovenel — da se v okvirju Zveze narodov ustvari tesno sodelovanje in sporazumno postopanje med štirimi velesilami, kar je gotovo veliko boljše, nego če se te štiri velesile ne razumejo med seboj, kakor je to sedaj. Tak sporazum bi pomenil za Francijo velik plus, četudi bi se n. pr. česar Bog ne daj, razorožitvena konferenca razšla brez rezultata. Kajti v takem slučaju bi četverni sporazum lahko preprečil kakšen eventualni poizkus revizije evropskih meja s silo. — Torej je, kakor pravi nek nemški list, g. Mussolini sedaj vli velikole vode v svoje revizijsko vino.

Obenem se je oglašil pri Daladieru angleški poslanik v Parizu lord Tyrell, ki je sporočil, da MacDonald predlaga, da naj bi se štiri velesile o vsakem evropskem problemu najprej sporazumele med seboj. Kakor hitro bi tak sporazum med njimi bil sklenjen, bi se pozvala na razgovor ona država ali one države, ki bi po takem sporazumu bile prizadete. Če bi se te države izjavile proti, bi inicijativa velesil sama po sebi padla, ako ne, pa bi prišla zadeva pred

vratak k politiki alijane med evropskimi velesilami. Kakor je to edino prav. Zveza narodov — tako nadaljuje — se namreč ni izkazala, ker je samo orožje Francije, s pomočjo katerega le ta vzdržuje svojo hegemonijo v Evropi, tako da se ne morejo izpolniti določila versailskega miru in Pakta narodov, katera grede za tem, da se premagane države zopet vpostavijo v svojih pravicah in da se Evropa razoroži. Ker Francija v skrbi za svojo hegemonijo tega neče, je prav, če odločitev v evropskih zadevah preide v roke štirih velesil. Toda hegemonija Francije je danes že stvar preteklosti. Dobila je svoj prvi smrtni udarec po Hooverjevem moratoriju, ki je privedel do izbrisana nemške vojne odškodnine. Drugi smrtni udarec je dobila francoska hegemonija po zmagi Hitlerja. Francija danes ni več najbogatejša država sveta, radi česar ne more več tako neomejeno podpirati svojih satelitov, kakor jih je svojas. Tudi ne more misliti, da bi Nemčijo, ki je danes podobna oni Nemčiji, katera je leta 1813-14 pomedla Napoleona, s silo pokorila. Mussolini se je zato pokazal kot velikega realista, ko je dal inicijativo za alijanco štirih velesil, v kateri Francija sicer ne bo več mogla igrati vloge gospodarja Evrope, bo pa sasigurana pred nemško revanšo. Seveda, tako končuje Lloyd George ta svoj značilni članek, se bo Francija tej kombinaciji do skrajnosti upirala, ker dobro čuti, da bi ta pakt pomenil detronizacijo Francije v Evropi.

Zveze narodov, ki bi potem o stvari končno-veljavno odločila.

Misel, da bi se v direktorij štirih velesil vključila še peti sila, to je mala antanta, ali pa celo šesta sila, to je Poljska, bodisi, da bi te države dobile glas v direktoriju, bodisi, da bi mu prisostvovala samo kot opazovalke, se je opustila, ker se ji Francija in Anglija odločno upirata.

Kaj pravi na to francosko javno mnenje

Ta nova izdaja Mussolinijevega načrta je našlela v francoski javnosti na še večji odpor, nego prvotni načrt. G. Jovenel meni — tako piše duhoviti »Journal de Debats« — da je francoska javnost angleško-italijanski načrt slabo razumela. Toda komentar, ki ga je dal temu načrtu g. de Jovenel, dokazuje, da je francoska javnost Mussolinijev načrt še preveč dobro razumela. Nova izdaja Mussolinijevega načrta — tako nadaljuje francoski list — namreč čisto jasno kaže, da je njegova sedanja nadvse nedolžna oblika samo vaba, s katero naj bi se Francija pridobila za to, da za svoj pečat na bodoče sklepe in inicijative evropskega direktorija, ki bi mogel potem s tem večjo silo pritisniti na Zvezo narodov, da se njegovim diktatom ukloni. Francija naj se zapelja v igro, v kateri je ona že vnaprej tepena. Ako ima pakt štirih velesil samo pomen sodelovanja v okvirju Zveze narodov, potem je Mussolinijev načrt popolnoma nepotreben, kajti tako soglasje je bilo vedno možno in je tudi danes možno v okvirju Zveze narodov — ako pa gre za to, da naj bi velesile s svojim prestižem in dejansko močjo vsilile svojo voljo malim, potem je pakt nesprejemljiv. Ako evropski direktorij ne pomeni ničesar novega, potem nima nobenega pomena; ako pa pomeni nekaj novega, potem je skrajno sumljivo.

Kaj bo storila francoska vlada

Francoska vlada bo o svojem definitivnem odgovoru, kakor že rečeno, sklepala v sredo. Njena odločitev ne bo lahka. Če bi se g. Daladier s svojim odgovorom postavil v nasprotje z enodušno voljo francoskega naroda, potem bi to pomenilo smrt njegove vlade in njegove večine, v kateri je nekaj politikov, ki simpatizirajo z Mussolinijevim načrtom. Ako bi pa ta načrt, za katerim stoji Anglija, definitivno odklonil, bi se ustvaril izredno težak mednarodni položaj, ki bi mu g. Daladier in Paul-Boncour gotovo tudi ne bi bila kos. Francoska vlada bo zato sklenila neke vrste kompromisno formulo, katero napoveduje že »Echo de Paris«, v kateri bo skušala zadovoljiti Mussolinija in MacDonalda, tako da bi se ne zaprla vrata zaželenemu sporazumu med Francijo in Italijo in da bi se preprečil vsak poskus nasilne izpremembe mirovnih pogodb ter da bi se Nemčija ne pognala v naročje Italije, česar gotovo nihče v Evropi ne želi. Vendar pa bo francoska vlada odločno zahtevala, da mora sodelovanje štirih velesil ostati strogo v okvirju Zveze narodov in da se noben problem, ki zadeva kogarkoli v Evropi, ne bo smel reševati brez njega.

Kaj pa pravi Nemčija „Revizija maršira“

Od nemških listov, katerim je ukazana velika rezerva v pisanju o Mussolinijevem paktu, se izraža najjasneje centramška »Kölnische Volkszeitung«, ki v članku »Die Revision marschiert«, izvaja sledeče sanjivo mnenje Nemcev o tej stvari, namreč:

Drin.

da je po rimskem sestanku postala revizija mirovnih pogodb centralni problem evropske politike. Francoska diplomacija je igro popolnoma izgubila in naloga nemške zunanje politike in režije je sedaj samo ta, da s previdno modrostjo pomaga angleško-italijanski liniji. Zasluga za ta razvoj — pravi nemški list — gre MacDonald, ki je že septembra lanskega leta dosegel nemško enakopravnost. MacDonald pritiska na Francijo z grožnjo, da ji Anglija ne bo pomagala, če bo njena politika v Evropi privedla do vojne. Rimski sporazum

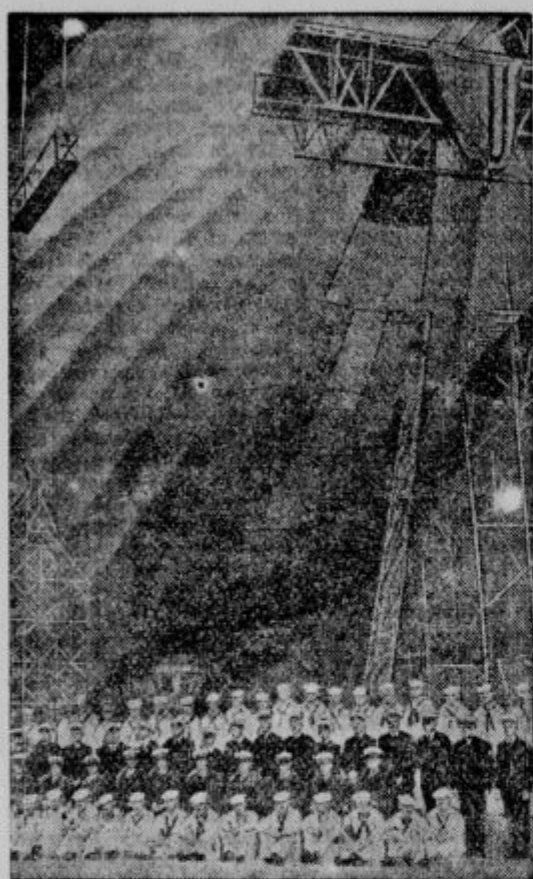
pomeni krono MacDonaldovega dela in priznanje, da ni Nemčija tista, ki Evropo vznemirja, ampak da je nemiru v Evropi kriva versailleska pogodba. Cilj rimskega pakta je ta, da bi se v svrhu revizije mirovnih pogodb pred razpravo v Zvezi narodov dosegel sporazum med Anglijo, Nemčijo, Italijo in Francijo, tako da bi metoda revizije v Društvu narodov bila olajšana. Steer bosta Mala antanta in Poljska z svojo silo protestirali, toda realizacije angleško-italijanskega načrta trajno ne bosta mogli zadržati. Tako so prepricani Nemci.

Nov moment: Rusija in Belgija protestirata!

Pariz, 4. aprila. Danes je začelo vse francosko časopisje najodločnejšo borbo proti Mussolinijevemu načrtu. Tudi tisti, ki so se doslej potegovali za to, da naj bi se angleško-italijanski predlog kolikor toliko vpoštoval, kakor na primer »Republique«, so danes drugega mnenja. Modificiran Mussolinijev predlog se splošno označuje kot gola maska. Listi svarijo vlado, naj nikar ne gre Angliji in Italiji v past. Splošno mnenje je, da bo odgovor G. Daladiera pod tem vtisom v bistvu odklonilen, čeprav bo varoval lepo formo.

Važen dogodek je to, da sta večeraj proti Mussolini-MacDonaldovemu paktu protestirala pri G. Daladieru tudi zastopnika Belgije in Sovjetske Rusije. Belgijski poslanik je opozarjal na zavezniški pakt, ki ga ima s Francijo Belgija in ki bi postal po rimskem načrtu brezpomenen, ruski poslanik g. Dvoglevski pa je izjavil, da Rusija ne more priznati hegemonije štirih velikih nad Evropo in da bi v takem slučaju prijateljski pakt, ki ga je sklenila Rusija s Francijo, postal brez pomena.

Največji zrakoplov sveta padel v morje

pa v Lakehurstu ni zbnjalo bojazni, ker so bile na jezerski obali lokalne nevihte, katere so motile orezično poročanje. Nemški parnik za tanke »Phöbus« je prestregel kratek klic SOS, ki ga je »Aeronec« oddal po polnoči. Očividno je, da je nenadna nevihta vrgla zrakoplov na morje in ga razbila.

Kapitan navedene nemške ladje »Phöbus« je potem raketnih signalov dognal, kje se nahajata »Aeronec«, katerega je hud vihar gnal v severno-zapadni smeri na široko morje. »Phöbus« je hitel na kraj nesreče in mogel rešiti samo prvega častnika Willeya, ki je svojetasno vodil vožnjo »Zeppelinac« v Ameriko, radijskega častnika Copelanga in dva moža posadke. Rešenci so bili popolnoma izmučeni in niso mogli povedati, kako se je zgodila katastrofa. Letala mornariške postaje v Lakehurstu so v prvem jutranjem svitu obletavala kraj nesreče. Ladje, ki so prihitele na pomoč, so dospеле na kraj nesreče ob 5 jutraj.

»Phöbus«ov kapetan Dalldorf je poročal, da je opazoval rakete ponesrečenega zrakoplova med hudim viharjem. Ko se je približal »Aeronec«, je videl v luči žarometov, kako so se posamezne osebe krčevito oprijemale zrakoplova. Pred očmi posadke »Phöbusac«, ki ni mogla pomagati, je utonilo mnogo oseb. Rešeni štirje člani posadke »Aeronec« so s »Phöbusac« skušali brezlično poročati mornariškemu uradu v Washingtonu, vendar radi utrujenosti niso mogli dati izčrpnega poročila, samo toliko so mogli navesti, da je zrakoplov zašel v hud vihar, proti kateremu se ni mogel braniti.

Ostankov zrakoplova tudi tekom dopoldneva niso mogli najti. Verjetno je, da se je potopil. Ameriška križarica »Portland« in mnogo motornih čolnov iz sosednih krajev križarijo po vsej okolici, da bi našli pogrešanih 74 oseb. Vedno večja je bojazn, da je utonila razen rešenih štirih oseb, vsa posadka, ker se niso našli nobeni deli zrakoplova več, katerih bi se brodolomci mogli prijeti.

Še drugi ameriški zrakoplov ponesrečil

Newyork, 4. aprila. tg. Iz Lakehursta se je dvignil mali vojnemornariški zrakoplov »Jodred«, da išče zrakoplov »Aeronec«, ki pa je tudi ravno na kraju nesreče »Aeronec« padel v morje in se razbil. Vseh 7 moži posadke pa so še lahko rešili, od katerih sta bili dve osebi ranjeni.

Najvišji vrh sveta premagán

Letalci dosegli višino 10.675 metrov

London, 4. aprila.

Letalska ekspedicija, ki si je postavila za namen, da preleti najvišjo goro sveta, Mont Everest, je 3. t. m. svoj cilj dosegla.

Piloti so se odpravili iz mesta Pulnea, ki leži na meji države Nepal. Niso pa imeli namena preleteti vrh Everesta, ampak so samo mislili napraviti poizkusen polet, da se preizkusijo motorji. Toda med poletom so ugotovili, da so atmosferski pogoji izredno povoljni in so zato krmilo naperili naravnost proti vrhu. Stvar je čudovito uspela in polet je trajal dve uri in pol. Letalci so se dvignili do višine 10.675 m, to je, dospeli so 1800 m višje, nego znaša višina najvišjega vrha Mont Everesta, ki šteje 8845 m nad morsko gladino.

Znano je, da je že veliko ekspedicijskih skušalo dospeti na vrh Everesta in da se je do zdaj še vsaka ponesrečila. Vsaka ekspedicija je zahtevala tudi nekaj smrtnih žrtev. Vrh Everesta je namreč neprestano v viharjih ter vedno pokrit od zamrznjene megle, oziroma oblakov. Letalci so imeli v višini 10.000 m prestali naravnost strašno mrzlo temperaturo, katere morejo prenašati samo fizično najtrdnjejši ljudje, ki marajo biti sredi tudi pri-temernejših ljudi. To letalsko ekspedicijo sta bila zornila polkovnika Eiherton in Blacker, ki sta dobra poznavalca himalajskega gorja in sta se ekspedicije tudi udeležila. Tehnični vodja je bil

Commodore Fellowes. Pilota sta bila lord Clydesdale, mlad škotski poslanec 30 let, in poročnik Meinlyre, kakor tudi en rezervni pilot, dva kinematografska operaterja in nekaj inženjerjev. Aparata sta bila dva vojaška dvoplana tipa Westland z motorjem Bristol 580 ks. Financirala je podjetje lady Houston, fotografirani aparati pa so delali na elektriko ter imajo posebne dihalne aparate.

Aviatorji so se najbolj bali, da ne bi nalezli nad vrhovi na vertikalne zračne viharje, ki bi bili aparate lahko v par hipih strmoglavili in razbili. Gorje, če bi se bila zgodila kakšna hiba na strojih, zakaj aeroplani ne bi bili na teh vrhovih mogli v slučaju potrebe na 1000 km radija nikamor priti. Vodja ekspedicije je dejal: »Naše podjetje bo razpršilo napačno mnenje, da se angleški narod nahaja v dekadenci in bo vse prepricalo, da se angleški narod nasprotno le preraja. Dokazali bomo Indiji, da so Angleži slejkoprej življenja poln narod in sposoben, da največje težave premaga z energijo in navdušenjem.«

Purnea, 4. aprila. AA. Eno izmed letal evrejske ekspedicije, ki je davi odplulo na Kinčn-čing, se še ni vrnilo. Pogrešajo ga že 7 ur. Verjetno je, da se je moralo zaradi pomanjkanja goriva spustiti na tla pri Jalalgarthu, kakih 25 km od Purnea.

Drobne vesti

Pariz, 4. aprila. AA. Madame Doumer, vdova po bivšem predsedniku republike, ki ga je ubil Gorgulov, je danes umrla.

Pariz, 4. aprila. AA. Vodstvo avtomobilske tovarne Citroen je danes objavilo, da je od 16.500 delavcev 16.301 pristal na znižanje mezd in da se bo zategadel delo v najkrajšem času obnovilo.

Pariz, 4. aprila. AA. Ob 11.45 je notranji dolar 25.43, angleški funt pa 87.20 frankov.

† Josip Podgajski

Novo mesto, 4. aprila.

Včeraj popoldne je umrl znani novomeški vrvar in posestnik Josip Podgajski, star 39 let. S pridnostjo si je ustvaril dobro uspešajočo obrt. Bolehal je samo 12 dni in zapuščal vdovo in hčerko, a še iskreno sožalje!

Dunajska vremenska napoved: Severne Alpe: izpremenljivo vreme, tuhtam kratke deževne vi-hre. Južne Alpe: suho vreme, morda tuhtam zelo oblačno

Gospodarska vojna med Anglijo in Rusijo

London, 4. aprila. Z. Britanska vlada bo danes predložila parlamentu zakonski predlog o prepovedi uvoza ruskega blaga v Veliko Britanijo. Za ta zakonski predlog bodo zahtevali nujnost. To je prva represalija proti sovjetski vladi. Predsednik vlade MacDonald ne bo podal v parlamentu nobene izjave zaradi aretacije angleških državljanov tako dolgo, dokler ne bo končana razprava proti obtoženim britanskim državljanom, ki se bo pričela 9. t. m. v Moskvi.

Tukajšnje sovjetsko poslanstvo je takoj, ko je zvedelo za namero britanske vlade, da hoče prepovedovati uvoz ruskih proizvodov v Veliko Britanijo, podalo poročilo, v katerem izjavlja, da bo sovjetska vlada odgovorila z enakim ukrepom, da bo namreč prepovedala uvoz angleškega blaga v Rusijo. V političnih krogih smatrajo, da je prekinitev vseh trgovinskih odnosov med Londonom in Moskvo nezbežna.

Hitler nadaljuje akcijo proti judom

Nemški častnikar ubit na tujih tleh

Berlin, 4. aprila. tg. Bojkot proti židovskim trgovinam, odvetnikom in zdravnikom se jutri ne bo ponovil. To je sklep državne vlade, ki se je objavil danes z utemeljevanjem, da je državna vlada z zadovoljstvom ugotovila, da je obrambni bojkot narodno-socialistične stranke dosegel svoj uspeh, da je protinemška gonja skoraj popolnoma posehala, razen par izjem, katere pa je vsekakor pripisovati komunistom. Če pa bi se gonja proti Nemčiji v inozemstvu ponovila, se opozarja na to, da je bojkotna organizacija narodno-socialistične stranke vsak čas pripravljena, da takoj zopet začne novo akcijo. Z ustavitvijo bojkota pa še niso ukinjene odredbe, ki prepovedujejo židovskim sodnikom iz odvetnikom vstop v sodišče. Nasprotno se je danes objavila nova odredba komisarskega pruskega pravosodnega ministra Kerrla, katera židovskim notarjem v njihovem lastnem interesu priporoča nujno, naj do nadaljnjega ne izvršujejo svojih poslov. Ohranitev javnega reda in varnosti bi bila namreč resno ogrožena, če bi morali Nemci v pravnih poslih še nadalje sprejemati listine, ki so jih sestavili ali overovali židovski notarji. Predsedniki sodišč morajo opozoriti židovske notarje, da bi se sami izpostavljali nevarnosti ljudske razdraženosti, če bi vršili svoje posle naprej. Zato so židovski notarji opreženi svojih obveznosti za izvrševanje notarskih poslov.

Köln, 4. aprila. tg. Včeraj so bili aretirani centrumov podpredsednik državnega zbora Esser, predsednik obrtne zbornice v Kölnu Welter in sindikus zbornice dr. Engel. Esserju se očita, da je iz zborničnih denarnih sredstev nakazal večji znesek neki prijateljski rodbini, dr. Engelu pa, da je manipuliral s krediti v vrednosti enega milijona mark. Esserja so po zašlišanju izpustili.

Innsbruck, 4. aprila. tg. V tirolski vasi Durchholzen ob bavarski meji je že več dni bival iz Nemčije pobegli častnikar dr. Bell. Včeraj popoldne sta se pripeljala v to vas dva nemška avtomobila, trije moški so povpraševali po dr. Bellu

Tožba proti praškemu nadškofu radi „kulturnih“ filmov

Praga, 4. aprila. tg. Masarykov prosvetni zavod je vložil proti praškemu nadškofu dr. Kasparju tožbo radi žaljenja časti, ker je trdil v nekem listu, da je zavod dal prosvetnim društvom take kulturne filme, od katerih so nekateri naravnost nemoralni in nekatoliški. Nadškof je že dobil obvestilo sodišča, da je tožba vložena. Papeški nuncij Ciriaci je poslal nadškofu pismo, danes pa je osebnost prišel k njemu, da mu izrazi svoje simpatije. Metropolitanški kapitel sv. Vida je poslal nadškofu izjavo, s katero mu izreka svojo soglasnost z njim. Ravno tako so tudi mnogi drugi duhovniki poslali slične izjave. Na shodu katoličanov so izjavili katoliški poslanci, da katoličani stojijo za nadškofom v sklenjenih vrstah.

Pilsudski bodoči predsednik

Krakov, 4. aprila. Z. Letos v juniju bodo nove volitve za državnega predsednika. Sprožena je bila misel, da bi se volitve vršile v Krakovu kot stari prestolici Poljske. Za predsednika najbrž ne bo nič več kandidiral stari predsednik, pač pa bo najbrž kandidiral maršal Pilsudski.

Zasedanje tarifnega odbora

Belgrad, 4. aprila. l. Danes se je nadaljevala seja tarif. odbora pod predsedstvom dr. Krmansega. Referat o žitaricah je podal v imenu glavnega odbora srbskih zemljoradniških združenj Voja Gjordjevič. Nato so obširno govorili o sadržerji in o našem izvozu sadja. Obravnavali so nadalje tudi vprašanje vozarinskih postavk za hmelj. O tem je podal obsežen referat delegat Danilo Gorjup iz Ljubljane, ter se je nato razvila obširna debata, v katero so posegli vsi delegati iz Dravske banovine. Poudarjali so, da mora iti v tem oziru vlada na roko našim hmeljarjem, ker je hmelj zelo važna panoga našega narodnega gospodarstva. Obsežen referat o senu je podal dr. Gortan, ravnatelj Zadružne zveze iz Zagreba. Zatem so razpravljali o živinoreji in je prvi govoril Vojin Varoškič iz Skoplja. Zelo zanimiv in obširen referat je podal v imenu Glavne zveze srbskih zemljoradniških združenj Vinko Zlatarič o izvozu naše žive in zaklane živine v Italijo in druge države. O vozarinskih postavkah za ribe pa sta imela referate Ljudevit Kugelj in dr. Boškovič iz Splita. Anketa tarifnega odbora se bo nadaljevala tudi jutri.

Skupščina jugoslovanskega odbora za mednarodno trgovino

Belgrad, 4. apr. l. V dvoranu Industrijskega doma je bila danes druga redna skupščina jugoslovanskega nacionalnega odbora mednarodne trgovinske zbornice. Predsedoval ji je Vasa Jovanović. Pred prehodom na dnevni red so odposlali pozdravne brzojavke kralju in predsedniku odbora dr. Vojislavu Marinkoviču. Po izčrpnih referatih je bil ponovno soglasno izvoljen za predsednika dr. Vojislav Marinković, bivši zunanji minister in predsednik vlade, v upravo pa pridejo med drugimi iz Ljubljane tudi sledeči: Ivan Jelacin ml., predsednik Zbornice za TOI, in Ivan Mohorič, glavni tajnik Zbornice za TOI v predsedstvo pa pride poleg dr. Marinkoviča kot prvi podpredsednik Vladimir Arko, veleindustrijalec iz Zagreba, kot drugi podpredsednik Voja Jovanović, kot tretji Ivan Jelacin ml., kot četrti pa Brković. Tajnik odbora ostane še nadalje dr. Stefan Popović, tajnik belgrajske Industrijske zbornice.

Nato so bili določeni za delegate za mednarodno trgovinsko konferenco v Rimu dr. Velizar Janković, dr. Željimir Mažuranič, dr. Šečerov, dr. Grga Anđelić, dr. Ivan Mohorič, dr. Micič, Peter Teslić in dr. Jevremović. Mednarodna trgovinska konferenca bo pričela s svojim delom 19. apr. Delegacija pa odide v Rim 16. aprila.

Smrtna kazen za politični teror v Nemčiji

Berlin, 4. aprila. tg. Državni kabinet je sprejel sklep o posebnem zakonu v obrambo proti političnim nasilnim dejanjem. S tem zakonom se določa smrtna kazen ali dosmrtna ječa ali petnajst let ječe za zločine požiga javnih poslopij ali razstrelitve takih poslopij, ali sploh požiga, ki naj povzroči med prebivalstvom strah, radi poškodovanja železniških naprav in radi splošnega zastrupljenja. Zakon določa tudi, da o tem razsoja posebno sodišče.

Centralni urad za plemenska vprašanja

Berlin, 4. aprila. tg. Berlinski odvetnik dr. Lehmann se je danes zastrupil. V poslovnem pismu navaja, da je to storil zato, ker ni mogel prenašati dogodkov zadnjih dni. Deželnosodni svetnik Folle-vorden je bil v soboto na podlagi znanih naredb poslan na dopust in se je danes ustrelil. Policija je danes aretirala angleškega častnika D. C. Patchpoleja, ker je širil neresne vesti o zadnjih dogodkih v Nemčiji. Voditelj osrednjega odbora za židovski bojkot, poslanec Streicher, je napovedal na nekem shodu, da se bo že v najkrajšem času morda ustanovil centralni urad za plemenska vprašanja. Vsem nemškim podjetjem bodo izdajali velike table, na katerih bodo označeni kot nemški trgovci. V Münchenu so do sedaj prišli 9 članov socialno-demokratske frakcije v deželnem zboru.

Devaluacija dolara?

Washington, 4. aprila. AA. Connaly, demokratski senator iz Texasa, je predložil senatu resolucijo, v kateri predlaga, naj bi se vrednost zlatnega dolara znižala za tretjino. Predlagatelj misli, da sedanji dolar ni niti zdravo merilo za sirovine niti zdravo sredstvo za ureditev vojnih dolgov, ki so bili sklenjeni v dobi, ko so imele sirovine večjo ceno kakor zlato. Connaly zahteva, da naj se zlato dolar ravnja po indeksu sirovin.

Učiteljska napredovanja

Belgrad, 4. aprila. l. Napredovali so sledeči učitelji in učiteljice iz 8. v 7. pol. skup.: Rudolf Završnik, Ljubljana, Franc Lubej, Ljutomer, Slava Lunaček, St. Rupert, Marija Češnik, Ptuj, Jože Zupančič, Litija, Milena Žun, Vič, Franc Zajc, Vel. Dolence, Jelena Brišer, Moste pri Ljubljani, Marija Vončina, Iga vas, Albina Vidic, Sv. Andraž, Angela Vavpotič, Ljubljana, Drago Vidmar, Sv. Jerež, Evaljiva Vrišer, Skofja Loka, Cecilija Prosenec, Toplice, Marija Pavlin, Maribor, Ivanka Potokar, Moste Ljubica Poljak, Belgrad, Rudolf Podlogar, Konjice, Marica Popropat, Kamnik, Miroslav Počakaj, Severje, Anton Metlika, Slov. Bistrica, Josip Mihlejš, Stara cesta, Franc Mervar, Žužemberk, Marija Perko, Mokronog, Albina Traven, Ljubljana, Marija Žitko, Marovič, Josip Bačić, Ljubljana, Franc Berben, Zg. Siska, Josipina Čok, Ljubreg, Ivan Rupnik, Kranjska gora, Mihaela Resman, Bučka, Franc Rebolj, Trata, Klara Čok, Zagorje, Franc Šohn, Dražče, Davorinka Neželj, Dol. Logatec, Viljem Doržej, Ljubljana, Maks Dominkuš, Ljutomer, Albert Debeljak, Skofja Loka, Stana Kante, Ljubljana, Antonija Kolarič, Ljubljana, Ljudmila Kozak, Ljubljana, Franc Kožar, Veržej, Jože Kristan, Sv. Marjeta, Marija Kvač, Vojniki, Vida Knojžel, Zagorje, Marija Kovačič, Sv. Marjeta, Marija Kramole, St. Vid, Zmagoslav Kristan, Slov. Bistrica, Ivan Kovie, Paračin, Franc Sanein, Sv. Barbara, Slavko Stonar, Ljutomer, Marija Stonar, Tržič, Pavla Herbst, Mokronog, Angela Golobič, Jesenice, Ivan Hlebec, Sv. Križ, Franc Frlan, Turija, Edvard Kovačič, Sv. Marjeta. — Na lastno prošnjo je v pokojnem Božidar Langerholz, nisarniški oficial pri okrajnem sodišču v Laškem.

Belgrad, 4. aprila. l. Za prvega tajnika v zunanjem ministruvju je napredoval tajnik II. stopnje dr. J. Golja. V ministruvju za socialno politiko pa je napredoval iz 6. v 5. pol. skup. šef kabineta Albert Bizjak.

Odvetniški izpit je napravil pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani odvetniški kandidat g. Jože Bučar.

Odkrita tatvina

Motnik, 28. marca.

V Fišerjevi trgovini v Podlogu pri Sv. Pavlu v Savinjski dolini je bilo vlodnjeno dne 5. febr. t. l. ter odnečeno raznega blaga, tobaka, zamak in gotovine v vrednosti okrog 7000 Din. Dalje časa ni bilo za vlodilci nikakega sledu, slednjič pa se je posrečilo lastniku izslediti enega iz dotične vlodniške skupine. G. Fišer je prišel po opravih na Vrankso in tu opazil nekoga iz Motnika, ki je nosil arajco, kakršne so bile vzele v njegovi trgovini. Na vprašanje, kdo in odkod je ta človek, je zvedel, kdo in kaj je. Prišel je z orožniki v Motnik, hišna preiskava je potrdila sumnjo. Pri soudeležniku so našli izmaknjeno blago, v kolikor ga še niso razprodali v najbližji in daljni okolici. Domačim in iz Sv. Pavla došlim orožnikom se je posrečilo pri raznih strankah odkriti mnogo nakupljenega blaga, katerega so morali vrniti. Alj je bilo potrebno, da smo poleg drugih skandalov doživeli še te preiskave. Včeraj so orožniki odgnali trojico v zapor. Preiskava je še v teku in zadnja beseda še ni izrečena.

Dollfuss odločno proti socialistom

Proti vojaškim organizacijam socialistnih demokratov

Dunaj, 4. aprila. tg. Državno pravdništvno in varnostne oblasti so prejele nalog, da najodločnejše nastopijo proti poskusom, da bi se ustanovile namesto razpuščenega socialnodemokratskega republikanskega Schutzbunda rediteljske formacije.

V socialističnem konsumu - zaloga orožja

Gradec, 4. aprila. tg. Pri preiskavi prostorov tukajšnje podružnice nakupovalne družbe avstrijskih delavskih konsumnih društev so našli eno strojno puško in 20 evci za strojne puške, 134 infanterijskih pušk, 80 ročnih granat, zaboj z bajonetni, 35.000 nabojev in 23 bojnih trakov za strojne puške. Vse to so našli v kleti pod prostori.

Računi litijskega cestnega odbora pred sodiščem

Dopoldanska razprava

Ljubljana, 4. aprila.

Danes se je pred ljubljanskim senatom, ki mu predseduje g. s. sv. Kralj, začela obravnavati proti bivšemu načelniku litijskega cestnega odbora g. Hinku Lebingerju.

Za obravnavo je vladalo med prebivalstvom litijskega okraja veliko zanimanje in ji prisostvuje mnogo litijskih prebivalcev. K razpravi je povabljenih okrog 30 prič.

Razprava, ki se je pričela ob pol 9 dopoldne, je bila ob 1 prekinjena in se je ob 4 pop. nadaljevala. Obravnava predseduje v. s. s. Kralj, votanta sta s. s. dr. Kobal in s. s. Stebinger. Javnostno obtožbo zastopa državni tožilec dr. Lavrenčak, v imenu banovine je prisoten kot zasebni tožilec ing. Pavel Koblar, ki nastopa tudi kot ena glavnih prič. Obtožbenca brani dr. Jure Adlešič.

Zadeva se vleče že skoro poldrugo leto in je končno vendar prišla pred sodišče. Kakor znano, je bil g. Lebinger, ko je bil razrešen dolžnosti načelnika cestnega odbora in je to mesto prevzel g. inž. Koblar, pred volitvami jeseni l. 1931 aretiran in zaslješan, nato pa izpuščen. Po preteku več ko poldruga leta se bo sedaj zadeva končno pojasnila.

Kaj očita obtožnica g. Lebingerju

Obtožnica očita bivšemu načelniku litijskega cestnega odbora Hinku Lebingerju, da je kot načelnik okrajnega cestnega odbora v Litiji spravi okrajni cestni odbor v Litiji in bansko upravo v Ljubljani v zmotu z lažnivo trditvijo, češ da je kupil pri Trboveljski premožokopni družbi petkrat po en vagon, kar je 10.000 kg. cimenta po 60 Din za 100 kg. Računski kontrolni je predložil od družbe izstavljene fakture z označeno neresnično ceno 60 Din za 100 kg. S tem je zavedel cestni odbor oziroma banovinsko upravo, da sta v škodo cestnega odbora odobrila gorjo ceno mesto resničnih cen. Obenem je kot državni uslužbenec postavil v službeno listino neresnično ceno (60 Din), s čimer je imel namen, da bi svojemu očetu Hinku Lebingerju star. oziroma tvrdki Lebinger & Bergman v Litiji pridobil protipravno korist.

Dalje mu očita obtožnica, češ da si je v Litiji protipravno prisvojil v svojo korist tujo premožnost, ki mu je bila zaupana, ter storil utaje kot državni uslužbenec v izvrševanju javne službe, pri čemer vrednost utajene imovine presega 1000 Din.

Na dveh priznanih je priznal Stribarju Volkovo za dobavo in vožnjo 120 kub. metrov oziroma 144 kub. metrov gramoza zneska 6000 ozir. 7200 Din, dočim odpade v resnici polovica obeh zneskov na opravljene službene avtovožnje v rajonu cestnega odbora. S tem je kot državni uslužbenec navedel v službenem listinu nekaj neresničnosti z namero, koristiti samemu sebi.

V l. 1929 do 1931 je neugotovljivim podjetnikom, dobaviteljem in voznikom iz naslova zakonitih take in davščin, ki so znašale pol odstotka, 1 odst. ali kvečjemu 2,5 odst., odtrgal neopravičeno 3 in pol odst. od bruto zneska. S tem jih je oskodoval za veliko tisoč dinarjev in si tedaj kot državni uslužbenec dal od njih izplačati več, kakor so bili dolžni.

S tem je zakrivil prestopke prevare po § 334 k. z. v zvezi z zločinstvom po § 397-II. k. z., zločinstvo uradne utaje po § 319 k. z. z zločinstvom po § 214-II. k. z. in z zločinstvom po § 397-II. k. z., zločinstvo po § 397-II. k. z. in prestopke po § 389 k. z. in naj se kupaže z ozirom na §§ 61 in 62. k. z. in § 286 k. z.

Lebinger izjavlja

Leta 1921 sem bil izvoljen za župana v Litiji. Leta 1928 so se vršile volitve v cestni odbor in sem bil izvoljen za načelnika, čeprav sem se branil, ker sem imel že vse polno drugih javnih funkcij. Sprejel pa sem naposled pod pogojem, da bo vršil vse blagajniške posle občinskih blagajnik g. Jereb, ki je vršil tudi blagajniške posle pri občini. Z denarjem nisem hotel imeti nobenega posla, ker imam drugega dela preveč. Ker je prejšnji načelnik cestnega odbora zastopil desolatne razmere, je bilo treba takoj prijeti za delo. Vse blagajniške posle je nato res vodil g. Jereb. Kar pa se tiče inkriminiranega dejanja pri dobavi cimenta, sem vso stvar pojasnil že v preiskavi. Cestni odbor je gradil v lastni režiji mostove in škarpe.

Predsednik: Potrebovali ste torej cement. To je čisto v redu. Nas zanima samo to, ali je resnično to, kar pravi obtožnica, da ste se s cemen-tarno pogodili za te cene ali ne.

Lebinger: Za litijski okraj je sklenjena pogodba med TPD in tvrdko Lebinger & Bergmann, to je moj oče, da ima ona izključno pravico dobavljati cement. Izvzete so samo stavbene družbe, s katerimi ima TPD posebne pogodbe. Za vse druge pa gre vose cement skozi tvrdko mojega očeta. Meni je bilo na tem, da ne bi prišlo v računo ime mojega očeta, ker bi bilo to odločno, pa sem zaradi tega stopil k ravnateljstvu TPD in prosil, naj izstavijo račun po ceni, kakor prodaja moj oče cement, na cestni odbor. Sel sem k in-spektorju Bibru, ki mi je brez nadaljnjega ustrege, češ da se povsod tako prakticira. V tem nisem videl nič nepravilnega ali kaznivskega, ker se dejansko ni spremenilo nič drugega, kakor samo ime dobavitelja, dočim je ostala cena anaka. Ze v pre-iskavi sem predložil cenike Gospodarske zveze, iz katerih je razvidno, da se je takrat prodajal cement na debelo po 62 Din. Pri tej ceni 60 Din pa je moral moj oče plačati še kolkovino. 150 Din za vagon, tako da predstavlja vsa kupčija docela normalni trgovski dobiček. Tudi moj predhodnik je naročal cement po mojem očetu in tudi sedanji načelnik cestnega odbora ga ne dobavlja naravnost.

Predsednik: Naročili ste torej cement v imenu cestnega odbora?

Drž. tožilec: Zakaj potem ni faktura izstavljena na očetu?

Lebinger: Zaradi tega, da se ne bi reklo, da izkoriščam svoj položaj, dasi sem dobavljal cement ceneje nego drugod.

Predsednik: Torej je pravilno, kar pravi obtožnica, da je prišla prva pošiljka po 56, druga po 58, tretja po 54, četrta po 53 in peta po 52 Din za 100 kg?

Lebinger: Tako je zaračunal TPD cement mojemu očetu kot glavnemu zastopniku.

Dr. Adlešič: Saj je bila Lebingerjeva firma že poprej zastopnik TPD in je tudi prejšnji načelnik pri njej naročal.

Lebinger: Pogodba, da imamo samo mi iz-

ključno pravico dobav cimenta za litijski okraj, je bila sklenjena pozneje, a tudi prej je TPD manjša naročila pošiljala nam.

Drž. tožilec: Glavno je, da cestni odbor ni plačal cimenta po 52 in 54 kakor ga je TPD dobavila, marveč po 60 in še tovrstno je moral plačati, dočim drugim kupcem tega ni bilo treba, dasi so kupovali dosti manjše količine po isti ceni.

Lebinger: Cestni odbor je naročil in plačal tvrdki Lebinger.

Inž. Kobler

V zvezi s temi dobavami cimenta je bil nato prvi zaslišan sedanji načelnik litijskega cestnega odbora inž. Pavel Kobler, ki je prevzel posle od Lebingerja, ko je bil ta razrešen in je pri pregledovanju poslovanja odkril vse te nerednosti. Pripoveduje, da se mu je cena cimenta zdela previsoka. Vrhu tega je moral cestni odbor plačati še tovrstno, tako da je prišel cement na 64 Din. Zato sem se odpejal v Ljubljano in povprašal pri TPD, kako je s to zadevo. Vprašal sem ravnatelja dr. Vrhunca, po čem je engros cena za vagonске pošiljke in izvedel, da znaša za postaje Litija, Zagorje in Kresnice 50 do 52 Din. Nato sem pokazal tovrstne liste in fakture in vprašal, kako to, da se je litijskemu cestnemu odboru pri tako velikih dobavah zaračunavalo cement po 60 Din. Direktor dr. Vrhunc se je začudil, a spoznal, da so fakture pisane na papirju TPD in z njenimi pisalnimi stroji. Poklical je uradnika g. Sevnika, ki je povedal, da je prišel k njemu g. Lebinger in mu pripovedoval, da potrebuje zaradi formalnosti fakture, glaseče se na odbor. Ko sem to zadevo prijavil banski upravi, je bila odrejena preiskava in imenovana posebna komisija, ki je preiskala vse poslovanje cestnega odbora in pri tem odkrila nerednosti, ki so predmet tega procesa.

Drž. tožilec: Takrat je bila tudi odrejena are-tacija obtoženega Lebingerja.

Inž. Kobler: Da, po nalogu policije, ki je najprvo smatrala, da so te fakture sploh falzificirane, ker niso pisane na stroju TPD.

Dr. Adlešič: Vi ste še sedaj v cestnem odboru. Kako pa sedaj dobavljate cement?

Inž. Kobler: Neposredno od TPD.

Normalni trgovski dobiček

Dr. Adlešič: Kakšne so bile cene leta 1928?

Inž. Kobler: Po 60 Din se je dobavljal cement na drobno, pri vagonskih pošiljkah pa mnogo ceneje.

Predsednik: Lebinger, kako pa je s to tovor-nino, torej ste cestnemu odboru poleg visoke cene 60 Din zaračunali še tovrstno po vrhu, da je bil cement še dražji.

Lebinger: Tvrdka je morala plačati kolkovino, zato smo mi plačali tovrstno. (Kolkovina je znašala pri vagonu 150 Din, tovrstina pa 400 Din!) Kolkor jaz vem, se je cement takrat prodajal na drobno po 64. Din. Vem, da je bila v podrobnih prodaji cena cimenta višja.

Sodnik dr. Stebinger: Kdo je naročil cement? Lebinger: Sklenilo se je, da se bodo delali mostovi, banovinski inženjerji so napravili načrte in povedali, koliko cimenta bo treba, jaz pa sem potem sam naročil.

Predsednik: Ali je TPD poslala cement cest-nemu odboru, ali pa vašemu očetu?

Lebinger: Ne, naravnost odboru.

Inž. Kobler: Potem bi se morala tudi faktura glasiti pravilno na odbor.

Dr. Adlešič: Obtožbenec se je hotel izogniti temu, da bi izgledal kot naročitelj in dobavitelj v eni osebi.

Inž. Kobler: To ne drži, ker so v računu tudi druge fakture pod tvrdko Lebinger.

Druge priče

Miloš Seunig, uradnik TPD: Tvrdka Lebinger svojecasno ni bila naš odjemalec. Sele pozneje, leta 1931, je bil sklenjen dogovor, da dobi tvrdka izključno pravico dobave cimenta za litijski okraj in tudi za cestni odbor. Mi smo dobavljali cement odboru samo po naročilu tvrdke Lebinger.

Predsednik: Ali je naročal odbor, ali tvrdka Lebinger?

Priča: Naročala je vedno tvrdka Lebinger za cestni odbor. Fakture pa smo potem izstavili na zahtevo tvrdke Lebinger na onega, komur je ona to dala. Imeli smo dogovor s firmo Lebinger, da fakturiramo po ceni, ki jo navede ona kot prodajno ceno.

Predsednik: Kdaj je bil ta dogovor sklenjen? Seunig: To je bilo takrat, ko smo sklenili do-govor s tvrdko Lebinger. Mislim, da je bilo l. 1930.

Predsednik: Kljub temu pa je TPD dobavljala cement tudi brez posredovanja tvrdke Lebinger.

Seunig: Da, tudi v Litiji, in sicer vsem večjim odjemalcem. Druga manjša naročila smo dostavljali tvrdki Lebinger. Sele leta 1931 je bil sklenjen dogovor za izključno dobavo tvrdki Lebinger.

Nato je bil zaslišan ravnatelj TPD dr. Vrhunc. Po dogovoru iz l. 1931 se je TPD obvezala, da bo dobavljala za Litijo in okolice cement samo potom tvrdke Lebinger. Ta pogodba se obnavlja od leta do leta. Izrecno pa je bilo tudi sklenjeno, da bo TPD dajala tudi dobave za okrajni odbor v Litiji samo pod firmo Lebinger, ki je imela dogovorjeno nižjo ceno, kakor pa je bila dnevna tržna cena. TPD je na željo tvrdke Lebinger izstavljala direk-tno fakture odjemalcem. Tako je tudi prišlo do tega, da so bile na željo g. Lebingerja naknadno izpremenjene fakture na odbor. V fakturi navedena višja cena pa seveda ni imela nobenega vpliva na ceno, ki jo je dejansko plačala tvrdka Le-binger. Dr. Vrhunc ugotavlja, da izstavljanje takih faktur v trgovskem življenju ni nič nenavadnega. Tako se dela.

Državni tožilec: Ali bi vi tudi direktno dobavljali cestnemu odboru?

Dr. Vrhunc: Seveda bi, in sedaj tudi dobavljamo.

DOBAVA GRAMOZA

Drugi del obtožnice se nanaša na dobavo gramoza, pri čemer je Lebinger tožen, da je zaraču-naval cestnemu odboru večje količine gramoza, kakor pa so bile dejansko navožene na ceste in si te zneske pridržal.

Dne 30. novembra 1928 je izdrazil vožnjo gramoza iz Omahnove jame v Gradških lazih v približni množini 75 kub. m po 54 Din posestnik Viktor Potokar. K tem vožnjam je Potokar pritegnil tudi Franca Kanuča. Ta gramoza sta kopa-la delavca Ludvik Melin in Alojzij Brumen, ki sta dobila za to od kubičnega metra po 10 Din. Pri zaračunavanju pa je Lebinger zaračunal 363 kub. metrov gramoza, kar je znašalo skupno 23.252

IMEJ VEDNO SOLNCE ... V PRALNEM KOTLU!

Naj si vremenski preroki že tako belijo glavo zaradi vremenskih muh — gospodinja si zno pomagati! Ona se zanese na Radion — na beljenje perila v pralnem kotlu! Zakaj Radion ne pere samo sam — na milijone bisernih kisikovih mehurčkov beli perilo lepo že takoj med pranjem. Naj bo solnce ali dež — perilo bo vedno brez madežev in snežnobelo v 15 minutah!

Schichtov RADION

DELUJE V KOTLU KAKOR SOLNCE NA TRATI!

Din. Po prijavi, ki jo je predložil cestar Ignac Koprivnikar, se je dognalo, da sta Potokar in Kanuč navozila vsega samo 272.63 kub. m in da je torej Lebinger zaračunal 90.37 kub. m preveč, to je 5783.68 Din, a prav tako tudi za kopanje tega peska 903.70 Din preveč. Tako obtožnica o tem delu obtožbe.

Popoldanska razprava

Prva priča, ki je bila popoldne zaslišana, je bil cestar Andrej Zupančič iz Litije. Zaslišan je bil o tem, ali je Franc Cesar res navozil 140 kub. metrov gramoza po 60 Din meter, za kar je prejel 8400 Din. To trdita Lebinger in Cesar, cestar Kres pa trdi, da le 49 trug po približno tritretu kub metra.

Zupančič izpove, da je imel delo na cesti od Litije čez Dobrovo do Smartna. Gramoz je vozil bil o tem, ali je Franc Cesar res navozil 140 kub. metrov gramoza po 60 Din meter, za kar je prejel 8400 Din. To trdita Lebinger in Cesar, cestar Kres pa trdi, da le 49 trug po približno tritretu kub metra.

Ing. Kobler: »Cesar trdi, da je bilo 140 kub. metrov. Ali je to res?«

Dr. Adlešič: »Ali ste računali, da je bilo toliko?«

Zupančič: »Ne morem vedeti, ne znam pisati. Mogoče je, da se je kaj pozabilo zapisati!«

Dr. Adlešič: »Ni mogoče kontrolirati teh računov, sedaj po tolikem času, saj se je porazgubilo polno potrdil.«

Na predsednikovo vprašanje glede Cerarjevih voženj je Lebinger odgovoril: »Gotovo je vozil, ali sam ali kdo drugi zanj. Cerarja nisem izplačeval jaz, temveč tajnik Jereb na občini. Možno je tudi, da je bil vmes neprejejan gramoz.«

Zaslišana je bila priča Jereb.

Dr. Adlešič: »Ali so zbrane vse priznanice, ali so vse ohranjene?«

Jereb: »Ne vse, dosti se jih je raztrgalo. Ni mogoče, da bi bile pri roki po tolikem času.«

S klopi vstane priča Kres in pove: »Tudi moje so se razgubile.«

Zaslišana je nato priča Cerar, ki izpove: »Kar sem podpisal, to drži. Najprej sem vozil in potem prejel denar. Kako to, da tega ni v raportu, tega ne vem. Izplačeval me je vedno tajnik Jereb. Vse sem imel opraviti s tajnikom.«

Predsednik: »Ste se kaj zmenili z Lebingerjem, da boste podpisali večje priznanice, pa bi potem on denar obdržal?«

Cerar: »Nikoli! Vse sem pregledal, vse sem pravilno podpisal, nič ni bilo nepravilnega!«

Predsednik: »Pa ste tudi vedno natančno pogledali, kaj je na priznanci napisano?«

Priča: »Vedno!«

Priča cestar Kres ne ve nič drugega. Ne-kaj listkov s potrdili se je seveda porazgubilo. Na-še pa se je sedaj en sam listek.

Ing. Kobler: »Ali je bilo še kaj več gramoza pripeljanega, kakor ga izkazujejo potrdila?«

Kres: »Seveda ga je bilo več!«

Dr. Adlešič: »O, seveda ga je bilo še več!«

Kres: »Morda je bilo vmes tudi nekaj kamena!«

Dr. Adlešič: »Ste kontrolirali ves pripeljani gramoz?«

Kres: »Samo to, kar sem sam prevzel!«

Državni tožilec: »Gre za 148 kub. metrov gramoza. Ti so v zraku, nikjer niso izkazani!«

Dr. Adlešič: »So vsi na cesti, samo izkazi so se porazgubili!«

Kres pove, da je ing. Koblerju poročal o tistem gramozu, ki ga je sam prevzel.

Sledi razprava

O PISARNISKEM PAVSALU,

ki si ga je dal Lebinger izplačati dvakrat po 3000 dinarjev. Obtožnica trdi, da je imel samo enkrat pravico na pavšal 1500 Din.

Lebinger se brani: »Tedaj je tajnik Jereb opravil pri cestnem odboru v glavnem blagajniške posle, jaz pa vse druge tajniške posle. Za opravljanje blagajniških poslov je prejel Jereb letno 6000 Din honorarja, jaz pa samo pisarniški pavšal kot remuneracijo. To so vedeli dobro tudi pri banski upravi v Ljubljani. Na moje vprašanje so mi na banski upravi celo odgovorili: Seveda, saj to je minimum. — To so mi priznali in potrdili. — Honorar za g. Jereba sem napisal kot potne izdatke zanj, to pa na nasvet revizorja ban-ske uprave, da se mu prihrani kolkovina. Zaradi

mojega pavšala vprašajte pri vseh cestnih odbo-rih, če je kje kak načelnik brez pavšala.«

Preds.: »Kako pa tedaj, ko ste imeli dva po-možna tajnika, ki sta pomagala pisati, namreč Zapuska in Stanko Jerebova?«

Obt.: »Izplačeval sem ju kot delavca in tudi tako vpisoval, da mi ni banska uprava delala ovir. Delo litijskega cestnega odbora je bilo ogromno, plače pa so bile itak minimalne. Zapuska in Je-rebova sta ta denar pošteno zaslužila!«

Zaslišan je bil nato šef računovodstva banske uprave g. Ahčin, ki je v glavnem razlagal pravil-nik o izplačilih pisarniških pavšalov.

Lebinger k tej izpovedi pripominja: »Na ba-novini so točno vedeli, zakaj sem prejel pavšal in zakaj je prejel tajnik Prosil bi, naj po-gledajo še pri drugih cestnih odborih! Niti zahtev-ali niso od nas natančnejših utemeljitev!«

Priča Jereb izpove: »Opravljaj sem blagaj-niške posle, od tajniških pa sem pisal le vlozne knjige. Druge tajniške posle je opravljal Lebinger sam, ki je tudi dopise opravljal sam na svojem stroju doma. Blažajno pa sem vodil jaz. Na pobot-nico sem napisal potrdilo za potne stroške, ne pa za honorar, da mi ni bilo treba plačati kolkov.«

Zapuska pove, da je dobival svojo plačo za delo v pisarni.

Stanka Jereb pove, da je v pisarni pisala na stroj in na roko ter je tudi računala. Enkrat je napisala za honorar priznanico, drugič pa je bila njena plača vnešena v mezno polo. Ves njen za-služek je bil z delom pošteno zaslužen.

Nadaljnji del obtožnice očita Lebingerju, da si si je pridržal

ZNESEK 10.980 DIN

ter v ta namen izbral priznanico, ki jo je pod-pisal prevzemnik cestnih del Franc Pogačnik kot bianco priznanico. Dejansko izplačilo Pogač-nika pa se je — po obtožnici — vneslo v druge priznanice.

Lebinger to odločno zanika. Dramatično je bilo zaslišanje Pogačnika, ki ni mogel razumeti, kaj pravzaprav hoče predsednik od njega.

Bistvo njegovih izpovedi je bilo: »Sedaj se ne spominjam, kako je bilo. Tedaj bi me bili vprašali, pa bi vam vse pojasnil. Kar sem podpisal priznanico, to sem tudi res prejel. Nisem prejel niti vinarja premalo, niti preveč.«

Priča Groznik se ne ve spominjati, ali je bila priznanica izpolnjena ali ne, ko jo je pod-pisal.

Priča Jereb pove, da so bile priznanice izpol-njene, ker jih je sam vpisal in je tudi denar sam izplačal.

Lebinger izjavi, da je enkrat izplačal Groz-niku celo vnaprej za vožnje, ker ga je ta za to prosil.

Groznik to potrdi.

Zaslišani sta bili še priči Lojze Mrzel in Jože Kunstej, ki pa nista povedali nič bistve-nega.

Naslednja priča Gojko Hribar, avtotakсни podjetnik iz Litije, pove, da je res podpisal neke priznanice za plačilo stroškov. Ne spominja pa se, koliko so se nanašali ti stroški na vožnje gramoza in koliko na avtotakčne vožnje. Po njegovem mnenju pride približno polovica stroškov na gramoz in polovica na avtotaksi. Z avtotaksijem so se vozili člani komisij, odborniki in inženjerji z banske uprave. Natančno pa tudi ne ve, ker ni vozil sam, temveč po večini njegov šofer. Lebinger je morda res včasih peljal kakšnega odbornika, za zasebne vožnje pa avtotaksija ni uporabljal na račun cest-nega odbora. Eno ali dve vožnji je res imel v za-sebne namene, toda ti dve vožnji je tudi plačal.

Inženjer Kobler: »Polovica je torej šla za avto-taksi, kaj pa drugo?«

Priča: »Sem že povedal: za gramoz in za blat!«

Ing. Kobler: »Morda ima Kres kaj podatkov o tem?«

Kres: »Nimam jih. Se ne spominjam več.«

Zaslišana je bila še Kresova žena Ivana, ki je povedala, da sta brata Dobravec nekoč prišla k njenemu možu in sta ga nagovarjala, naj bi več vpisal voženj gramoza, kakor pa sta jih napravila.

Prisotna brata Dobravec se pri tem pritevanju zelo vznemirita in dokazujeta, da sta Kresu res rekla, naj jima prizna toliko voženj, kolikor sta jih res napravila, ker jim je vpisal premalo voženj. Kresova pa vtraja pri svoji izpovedi.

Predsednik ob pol devatih prekine obravnavo, ki se bo nadaljevala ob pol devatih dopoldne.

Ljubljana

Požar v delavnici tvrdke Medič & Zankl

Ljubljana, 4. aprila.

Dopolodne okoli pol 12 je bila obveščena ljubljanska reševalna postaja, da je nastal v delavnici oziroma v skladišču tvrdke Medič & Zankl na Resljevi cesti požar. Gasilski urad je takoj poslal 8 mož z orodnim avtom na kraj nesreče. Prava sreča, da je gasilski urad tako blizu, kajti po izjavi očitavcev, je bila nevarnost velika, da bi se ogenj razširil po vsej delavnici in še v stranske prostore ter bi lahko povzročil veliko katastrofo.

Kako je ogenj nastal, nihče ne ve. Sumijo pa, da je bil podlaknen od zlobne roke, in sicer na sila enostaven način: neznanec je vrgel ogorek od cigarete v posodo z žaganjem, ki ga imajo v skladišču za čiščenje posameznih strojnih delov. Da bi ogenj nastal zaradi trenja, ni verjetno, ker v skladišču — kakor pravijo — nimajo za trenje nevarnih snovi. Ogenj je prvi opazil neki delavec. Medtem, ko je bil zaposlen na dvorišču, je namreč zapazil, da se v delavnici nekaj svetilka. Hitro je skočil tja, zgrabil v bližini ležeče vreče ter jih povezal brez posode, v kateri je nekakšna mešanica bencina in drugih tekočin in katero prav tako uporabljajo za čiščenje strojnih delov. Na njegove klice so prihitali še drugi, ki so hoteli požar pogasiti z varnostnimi gasilnimi aparati. Dva teh aparatov — minimalna — pa nista funkcionirala.

Medtem je bil že na mestu orodni avto mestnih gasilcev, ki so šli z največjo brzino na delo. Napeljali so iz bližnjih hidrantov dve cevi in se skušali približati gorečim plamenom. Ker pa so goreče posode, obložene z gostimi barvastimi plastimi izhlapevale dušljive pline, so se morali oborožiti z maskami. Pri gašenju sta bili razbiti tudi dve okni, ki sta povzročili preprih in tako poskrbeli za naravno odvajanje dušljive pare. Po kratkem naporu trudu se je gasilec posrečilo, da so ogenj zadušili.

Ker so se po mestu razširile vesti, da se nahajajo na kraju, kjer je požar nastal, tudi večje posode z bencinom, terpeninom in drugimi eksplozivnimi snovmi, v pomirjenju ugotovljamo, da je prostor, kjer ima tvrdka te eksplozivne snovi shranjene, povsem ločen od delavnice. Ta prostor se nahaja na drugem koncu dvorišča in je zavarovan z železnimi vrati. Tudi lekarna Leustek, ki je od delavnice ločena samo s tenko steno, ima vedno količine eksplozivnih tekočin v kleti. Do teh bi ogenj prodril samo v slučaju, če bi se razširil na vse strani. Razburjenje najemnikov, ki stanujejo v Medičevi hiši, pa je bilo zelo veliko. Na mestu požara se je zbrala tudi velika množica radovednežev, ki so požar komentirali na različne načine.

Po požaru nastale škode tvrdka znenkrat še ni mogla ugotoviti. Bogleve kako velika pa ta škoda ne bo, ker je tvrdka zavarovana pri banki Slaviji.

Kaj bo danes?

Drama: Ob 20 »Slava in njeni meštarji« A. Opera: Ob 20 »Koštanec«. Red sreda.
Kino Kodeljevo: Ob 8 zvečer napet vojaški film iz tujske legije: Maroko.
Nočno službo imata lekarni: Mr. Trnkoczy ded., Mestni trg, in Mr. Kurall, Gosposvetska cesta.

© Zlata Gjungjenac in Joža Gostič nastopita v soboto, 8. t. m. v glavnih vlogah v operi »Mala Floramyc«. Priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji. Cene so znižane.

© Pasijonska igra »I. N. R. I.« z g. Edvardom Gregorinom v vlogi Jezusa, se bo vprizorila vse dni Velikega tedna v ljubljanski drami. Prva vprizoritev bo na Cvetno nedeljo, dne 9. t. m. ob 20.

© Pevski koncert. Državna klasična gimnazija stopa ponovno pred ljubljansko javnost s svojim pevskim koncertom, ki se bo vršil v četrtek, dne 6. aprila v dvorani Delavske zbornice. Požrtvovalni dijaki tega zavoda se trudijo poleg svojega obveznega šolskega učenja, da izpopolnijo svojo izobrazbo tudi na drugih področjih. Tako prirejajo vsako leto dramske uprizoritve, ki so vsemu

Zakaj so naši čevlji tako priljubljeni?

Zato, ker so iz dobrega tvoriva in zato trpežni, — ker imajo moderno obliko in se nogi lepo prilagajajo in — ker so poceni. Otroški čevlji od Din 18.— dalje in damski in moški od Din 78.— dalje in damske opanke od Din 68.— naprej. Oglejte si našo bogato talogo brez vsake obveze za nakup!

»JADRAN« čevlji - Darula Bogdan, Ljubljana
Sv. Petra cesta 25, v hiši hotela Tratnik

občinstvu znane, in pa pevske nastope v obliki samostojnih koncertov. Pozivamo vse ljubljansko občinstvo, da to prireditve številno obišče, in s tem dokaže, da zna ceniti požrtvovalno delo naših srednješolcev.

Adria prašek je boljši

© V mestnem arhivu in knjižnici se vrši sedaj nova preureditev. Sestavlja se za vse knjige, brošure, zakonike in druge važne spise, kartofelka, ki bo nadomestila razne dočasne indekse. Registraturni svežnji iz francoske dobe se prenese v nekdanjo konferenčno sobo pod gradom, kjer je bila nastanjena »Hribarjeva knjižnica«. Ker ima arhivar Fabjančič dopust, sta nastavljeni zdaj v knjižnici za navedeno delo dve novi moči. Ker je v spisih zlasti iz francoske dobe, mnogo zgodovinsko važne in zanimive tvarine za ekscipiranje, bi moral arhivar imeti človeka, večšega francoskega jezika, kakor ga je obvladal n. pr. pokojni arhivar A. Aškerc, ki je tudi mnogo prevajal in zanimivega objavil.

SERPEX

PREVDARNI MOSKI
KUPI
ZA SPORT
ZA PROMENADO
ZA SALON
SAMO BLAGO
SERPEX
CENE NA ZADNJI
STRANI LISTA

© Dovo raznega stavbnega materiala: travov, desk, opeke, apna in peska na stavbišča se je pretekli dnevi že pričel. Zidarjev in težkov ne bo manjkalo, a za vse bo letos manjkalo zaposlitve v tej stavbni sezoni!

© Smola se je užgala v dimniku. Kmalu po požaru pri tvrdki Medič & Zankl, je pohitel orodni avto mestnih gasilcev za Bežigrad, kjer se je v mestni hiši št. 94 užgala smola v dimniku. Gasilci so ogenj zadušili v kati.

© »Gmajna« na Ambrozevem trgu. Par dreves, par mršavih grmov in siromašnih klopi, to je vsa novodobna dekoracija Ambrozevega trga, ki ji pravijo hudomušni ljudje — park. Na tej vaški goščavi poseđa dnevno par beračev in starcev, ki ugibajo, kdaj bodo možje na magistratu realizirali tisti Plečnikov načrt za Ambrozev trg in njegov »park«. Čas bi že bil!

Slamičeva črna kava je dijača siastna, zdrava, leno nam razgiblje kri, dušo tozno razvedril

© Roparski napad v Spodnji Šiški. Ko se je v tork zvečer okoli 21 vračala ljubljanska trgovka gospa Justina O. iz ljubljane domov v Spodnjo Šiško, se ji je v Verovškovi ulici nenadoma približal mlad neznanec. Sirovo je zgrabil njeno ročno torbico in ji jo hotel iztrgati iz rok. Gospa se je mladega roparja močno prestrašila, ni pa izgubila prisotnosti duha. Z vso silo se je oklenila torbice in ni popustila. Med njo in napadalcem se je razvela kratka, a obupna borba, v kateri pa je gospa podlegla. Mlademu roparju se je slednji posrečilo, da ji je iztrgal torbico iz rok, nato pa se je spustil v beg. Gospa je kričala na pomoč, edini očitavec tega roparskega napada, ki je bil v bližini, pa se ni zmenil za njene klice. Tako je ropar srečno odnesel svoj plen. Žrtev drznega roparskega napada trpi precejšnjo škodo. V torbici je imela 900 Din v bankovcih in za 100 Din drobiža nikljasto moško uro, dragocen nožiček potni list s sliko, šop ključev in še več drugih reči, torbica sama pa je bila vredna 600 Din. Policija je napela vse sile, da bi izsledila drznega roparja, kar se ji bo — upamo — v najkrajšem času tudi posrečilo.

© Modne hlače — pumparce dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14.

© Bluze, damsko perilo, torbice, trpežne nogavice in rokavice. Vam nudi v najboljši izbiri tvrdka Miloš Karničnik, Stari trg 8.

Stanovanje v novi vili

Za julij ali avgust oddamo v novi vili, 5 minut od pošte, pred Bežigradom: trisobno in štirisobno komfortno stanovanje, vse pritlikline, vrt, ter enosobno stanovanje za hišnika. Informacije daje: Reklam Rozman, rekl. podjetje Ljubljana, Gledališka ul. 8.

Zoltanu Kodaly-u, dalje »O evropskem gledališču, kjer bo posebej orisal »Zoppoter Waldoper«, ter končno »O razvoju poljske opere do Moderne«. — Nemški kritik Gerhard Krause potuje že nekaj let po raznih evropskih mestih, kjer predava o slovanski glasbeni umetnosti ter tako zainteresuje tudi slovanstvu neprijazne kroge za tovrstno slovansko umetnost. Poleg predavanj vrši Krause propagandistično službo za Slované tudi v mnogih informativnih člankih in sicer v vseh večjih evropskih listih in revijah. Tudi o slovanski glasbeni umetnosti piše in predava celo na Švedskem. Kakor bo Krause danes in jutri predaval o madjarski in poljski glasbeni umetnosti v Ljubljani, tako bo izmenjal čez nekaj dni v Budimpešti in na Poljskem jugoslovansko glasbeno umetnost. Krause vrši posebno danes, ko se zadirja v evropske narode zmerom večji prepad nesoglasje, zblíževalno službo posebno med slovanskimi narodi. Prav radi tega podpira Krausove zasnove Zveza narodov, kakor tudi vse evropske države, med njimi Jugoslavija.

Iz Ljubljani bo Gerhard Krause potoval na Norveško, kesneje na Poljsko itd., a pod jesen se bo vrnil v Jugoslavijo, kjer misli ostati delj časa in kjer bo v vseh treh jugoslovanskih metropolah predaval o aktualnih evropskih glasbenih pojavih, posebno o sodobnem gledališkem vprašanju.

Beethoven: Missa solemnis

Ivo razdobju več desetletij smo zopet v Ljubljani mogli slišati izvedbo Beethovenove velicmetnine: »Missa solemnis«. Koncert tega dela se je vršil v ponedeljek zvečer v veliki Unionski dvorani, izvajali so ga: zbor Glasbene Matice, operni orkester in solisti gg. Gjungjenac-Gavejlova,

Maribor

Proračun okrajnega cestnega odbora

Okrajni cestni odbor mariborski je razpravljal na svoji zadnji seji o proračunu. Sprejet je bil naslednji proračun za leto 1933, ki ga je odobrila tudi banska uprava: Potrebštine znašajo skupno Din 9.965.728. Razdelijo se: za vzdrževanje banovinskih cest in objektov se bo porabilo skupno 3.219.290, za vzdrževanje dovoznih cest k železni. postajam 8382, za nove gradbe in preložitve banovinskih cest 1.654.000 Potrebštine samega okr. cestnega odbora predstavljajo: primanjkljaj iz leta 1932-33 Din 588.213, okrajna cestna uprava Din 120.700, prispevek občinam za vzdrževanje subvencioniranih in občinskih cest 800.069 ter amortizacija in stroški posojil Din 595.074. Dohodkov bo skupno Din 5.290.841. Razdelijo se banovinske ceste 84.000 dovozne ceste 750; prispevek banovine za vzdrževanje banovinskih cest 3.135.290 Din, prispevek za dovozne ceste 2544, prispevek želez. uprave za iste ceste 2544. Za nove gradbe in preureditve bo prispevala banovina na 666.000 Din, gradbeni sklad znaša Din 671.500, preostanek iz leta 1932-33 588.213, dohodek iz naloženih glavnih 8000 ter razni in nepredvideni dohodki Din 132.000. Primanjkljaj znaša Din 1.674.887. Za pokritje je bila sklenjena 15% doklada na neposredne državne davke. Banovina bo svoj del doprinosila krila z 25% doklado. Proračun je za potrebe mariborskega okraja dokaj neznačen, pa je kljub temu še vprašanje, če bo mogoče vsa projektirana dela v tem ozkem okvirju izvršiti.

© Med najlepša dela velikega Haydna moremo šteti ravno oratorij »Zadnjih sedem besed Kristusovih na krizu«, saj je najbolj občutno komponiral v svojih delih tam, kjer je bil poudarjen verski moment. Ta kompozicija pa je v celoti verska. Vsako leto so svoj čas v vseh večjih cerkvah prirejali koncerte za premišljevanje o Jezusovem trpljenju. Zato je Haydn skomponiral instrumentalno glasbo k takemu premišljevanju, pozneje pa mu je dodal tudi besedilo, kakor se bo proizvajalo na koncertu dne 7. aprila v Mariboru v stolnici.

© Smrt mariborskega odličnega meščana. V ponedeljek zvečer je umrl v svoji hiši v Gosposki ulici 16 ugledni mariborski trgovec in klobučar gospod Ivan Brežar. Dosegel je starost 72 let. Pokojnik je spadal med mariborske obrtnike starega kova, ki so s izredno podjetnostjo, pridnostjo in varčnostjo znali priboriti v življenju ugleden položaj. Zgledna krščanska zavest in velika srčna dobrota sta bili temeljni potezi njegovega značaja. Blagega pokojnika pokopljejo danes v sredo popoldne ob pol 5. Pogreb se vrši iz kapele mestnega pokopališča, kjer leži telo na mrtvaškem odru. Vzorčnemu in zglednemu možu ohranimo trajen spomin. Njegovi blagi gospej soprogi in ostalim svojim naše iskreno sožalje.

© Himen. V tukajšnji stolnici sta se poročila zasebnik uračnik dr. Ivo Danev in gosposčina Mary Gombáč. — Na Dunaju sta se poročila sin tukajšnjega veletrgovca g. Kurt Podliessniigg in hčerka mariborskega zobozdravnika gosposčina Marija Valentincic. — V grajski kapelici grofa Bulna v Sv. Kungoti sta bila poročena tukajšnji odvjetnik dr. Leo markiz de Gozani in gosposčina Emilija Mužnik. Mladim parom naše iskrene častitke.

© Z velikim uspehom je nastopil v ponedeljek zvečer v unionski dvorani Pevski zbor tukajšnje podružnice Počitniške zveze. Bogat spored narodnih pesmi je zbudil navdušenje navzočih, med katerimi je bilo največ dijaške mladine. O koncertu narodne pesmi še poročamo.

© »Strahovec« od H. Ibsena uprizore v ponedeljek, dne 10. t. m. podmladkarji Jadranske straže v tukajšnjem Narodnem gledališču. Podprimo mladino!

© Vincencijeve konference. Seja ekonomskega odbora upravnega sveta Vincencijevih konferenc se vrši v sredo, dne 5. t. m. ob osmih zvečer pri oo. franciskanih. — Tajništvo.

© Preložitve izpit. Radi velikonočnih počitnic se bodo vršili praktični učiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Mariboru namesto od 19. t. m. šele od 24. t. m. dalje. K izpitu pripuščeni kandidati (tke) naj se javijo v ravnateljevi pisarni zavoda v ponedeljek, dne 24. t. m., ob 7. uri v jutro, ker se bodo začeli prvi pismeni izpiti že ob 8. uri istega dne.

© Mestno načelstvo v Mariboru razglaš. da se vrši danes dne 5. aprila ob 11. uri predpoldne v pisarni vojaškega okrožja javna licitacija za dobavo mesa mariborski garniziji za dobo od 1. t. m. do 30. septembra t. l. pod pogoji, ki so na vpogled v omenjeni pisarni.

© Dohodki mariborske carinarnice so znašali v minulem mesecu skupno Din 4.367.483.50. Od tega na uvozu Din 4.345.269, na izvozu pa Din 22.274.50.

© Brivski mojstri se niso sporazumeli. V ponedeljek popoldne se je vršil v dvorani Zdravne gospodarske banke letni občni zbor Zdravne brivcev in lasničarjev iz celega področja bivše mariborske oblasti. Udeležilo se ga je 66 mojstrov,

Bernot-Golobova, Gostič in Betetto, pod vodstvom opernega ravnatelja Mirka Poliča. Treba je poudariti izrednost v naših glasbenih prilikah in priznati uspeh. Dvorana je bila nabito polna in poslušalci niso štediti iz iskrenim priznanjem. Podrobnejše poročilo o koncertu bo sledilo v kratkem. — V. U.

Dr. Stojan Bajič: Delavstvo in nameščensko pravo. Ljubljana, 1933. — Dr. Avgust Reisman: Delovno pravo. Maribor, 1933. — Literatura delavskega in nameščenskega prava je za nas posebno od tedaj nad vse važna, odkar je socialna zakonodaja v Belgradu postavila nameščensko in delavsko pravo na povsem nove temelje. Ti dve brošuri imata namen, da kažeta pravo pot v to novo pravno področje. Bajičeva knjiga vsebuje predvsem tekst obrtnega zakona, katerega pojasnjuje avtor v obliki komentarja. Je to vsekakor temeljito delo, ki bo nujno potrebno ne le za prakso sodniku in odvjetniku, marveč bo služilo tudi za informacijo pridobitnim krogom, delavcem in nameščencem, posebno pa funkcionarjem strokovnih organizacij. — Delo dr. Reismana, ki je pisano v poljudnejši obliki, pa se ne omejuje le na obrtni zakon, marveč obravnava vse naše zakone, ki se nanašajo na službeno razmerje katerekoli kategorije naših delavcev in nameščencev. Pa ne le ti, marveč tudi profesorji, učitelji in učenci obrtnih in strokovnih strokovnih šol, kakor tudi obrtniki, trgovci ter industriji bodo segali s pridom po obeh knjigah, ki se med seboj izpopolnjujeta. — Knjigi se naročata pri Delavski zbornici v Ljubljani in v vseh knjigarnah.

Nemški univerzitetni profesor Jožef Schmidlin je napisal veledelo iz zgodovinskega pod-

Za velikonočno oglasno reklamo

so posebno primerne

„Slovenčeve“ izdaje tekočega in prihodnjega tedna

Ne zamudite te ugodne prilike!

Oglasi se sprejemajo vsak dan do šeste ure zvečer za izdajo prihodnjega dne!

med njimi številni člani iz Celja, Ptuja in drugih krajev. Občni zbor je vodil oblastni komisar Zdravne banke svetnik Boris Modrijan. Zborovanje je bilo prilično burno, ker se je zopet pojavilo nasprotje med obema strujama, ki je že doslej osirilo vsako uspešno delovanje združenja. Predlagani sta bili dve listi, prodra pa je z večino 4 glasov lista, po kateri je bil izvoljen za predsednika Novak, za podpredsednika pa Taček iz Celja. Nato so pristali druge liste, ki jih je vodil g. Učar, demonstrativno zapustili zborovanje. Združenje šteje skupno 150 članov.

© Preloženo. Radi tehničnih ovir se tombola poštinih zvančnikov in služiteljev v Mariboru preloži na dan 30. aprila.

© Gibanje mariborskega rodu. V marcu je bilo v Mariboru rojenih 100 otrok, od tega 49 dečkov in 51 deklic, umrlo je 67 občanov (32 moških in 35 žen), porok pa je bilo 15. Na posamezne župnije se razdeli gibanje takole: Stolna rojstev 65, umrlih 16, poroke 4. Franciskanska; rojstev 9, umrlih 12, poroka 1. Magdalenska; rojstev 23, umrlih 28, porok 10.

© Znižanje najemne v občinskih hišah, o čemer smo že pred dnevi poročali, nikakor ni zadovoljilo stanovalcev. Zlasti v šolski hiši je bilo znižanje mnogo preneznatno za tamonjša mala stanovanja, v katerih poleg tega še stanujejo sami najnižje plačani mestni uslužbenci. Pravično in v skladu s prejemki teh stanovalcev bi bilo, če bi se jim priznala vsakega najemnika, ki jo je občina v jeseni zvišala za 100 odst. Pri takem povšku je potem sedanje znižanje, ki znaša pri posameznih stanovanjih od 30 do 175 Din mnogo prenizko odmerjeno.

© Zivljenje v transmisiji. V tovarni Splošne stavbene družbe na Teznu je prišlo večeraj do hude nesreče. 19letni strugar Josip Resnik je po nepravilnosti prišel v stik s transmisijo, ki ga je zgrabila in vrjala med kolesje. Zadobil je izredno hude poškodbe po celem telesu. Telefonično so bili o nesreči obveščeni reševalci, ki so ponesrečenega takoj prepeljali v tukajšnje bolnišnico.

© Smrt na odhodnici vojaških novincev. Zagonetna smrt mladega knjigovodje Cvetka Gobca, o kateri smo večeraj poročali, je sedaj s sodno obdukcijo trupa in s policijsko preiskavo pojasnjena. Na gre je za zastrupljenje, kakor se je prvotno govorilo, ampak za nesrečen slučaj, ki je zahteval mlado življenje. V gostilni so slavili člani nekega tukajšnjega društva odhodnicu rekrutov, ki grede tje dni k vojakom. Bili so v vinjenosti precej razposajeni in začeli so treskati kozarce v steno. V takem razpoloženju je zgrabil M. K. za polu liter vina ter ga je hotel zagnati v steno za kozarcem. V tem hipu pa se je dvignil njemu nasproti sedeč Gobec in steklenica ga je zadela v čelo. Prvotno Gobec ni kazal nobenih znakov poškodb, ko pa mu je začelo postajati slabo, so tovariši to pripisovali preveč zavzitemu alkoholu. Končno se je onesvestil in reševalci so ga prepeljali v bolnišnico, kjer je nesrečnež izdihnil. Večeraj popoldne je na Pobrežju sodna obdukcija ugotovila, da so Gobcu radi udarca otrpnili možgani. M. K. je bil zaslišan večeraj na policiji, kjer je podal gori omejeno priznanje.

© Iz plesa v smrt. Pred senatom petih sodnikov tukajšnjega okrožnega sodišča je stal delavec Franc Čeh iz Bišečkega vrha. Državni pravdnik ga je obtožil po paragrafi, ki govore o umoru radi usmrtnice Konrada Gumzeja. Zalostni dogodek se je pripetil, 12. novembra v Bišu. Pri posestniku Muršecu so imeli terice; ob takih prilikah je zvečer po navadi ples. Na ples sta prišla tudi obdolženec in pokojni Gumzej, ki je bil v Trnovcih za hlapca. Radi dekleta je prišlo med obema do spora, naslednjega jutra pa so našli Gumzeja v sadonosni mrtvega. Izkrvavel je iz prerezane žile na vratu. Čeh je priznal dejanje, izgovarjal pa se je s silobranom — Obsojen je bil na 8 let robije in trajno izgubo časti.

Sodba gospodinja je neizpremenljiva: da sta

dr. Oetker-jev pecilni prašek in vanilijni sladkor neprekosljiva.

Kulturni obzornik

Gerhard Krause

Danes in jutri ob štirih popoldne bo predaval v Glasbeni Matici mladi prijatelj Slovanov, Gerhard Krause, ki je v ta namen večeraj prispevil v Ljubljano, o zanimivi glasbeni temi in sicer »O madjarski ljudski glasbi kot umetni glasbi« ter

ročja papeštva. Kot nekdanji sodelavec velikega Ludwiga Pastora pri zgodovinskem poglobljanju življenja in del papežev, je bil pač najpoklicanejši znanstvenik te vrste, da je dopolnil »Zgodovino papežev najnovejše dobe« (od 1800 do današnjih dni). Sedva niso v teh zvezkih le naštevana gola dejstva, marveč je s silnim kritičnim duhom zajeta vsa doba razrvane Evrope, v katero stopajo posamezne osebnosti iz vatikanske vladavine kot nosilci preporoditvenih misli. — Objektivnost v zgodovinskem podajanju zmerom dobro de. Posebej je ta potrebna v cerkveni zgodovini. Schmidlin se je umaknil s svojega osebnega gledanja v zatijše široke resničljubnosti in iskrenosti. Zato je to delo enakovredno onemu Ludwiga Pastora. Zljaj je izšel prvi zvezek (od 1800—1846), ostala dva zvezka sta v tisku. Naročajo se: Kösel & Pustete, Monakovo.

Mednarodna razstava krščanske umetnosti se bo vršila koncem tega leta (od oktobra do decembra) v Rimu pod pokroviteljstvom italijanskega kralja. Razstavljeni predmeti bodo razdeljeni v 10 dvoranah. Vsa dela so podvržena presoji zastopnika cerkv. oblasti, škofa Giov. Constandinija. Predsednik razstave pa ima pravico, da dela, ki bi poniževala veličino umetnosti, izključi.

Ahmed Muradbegović je končal novo dramo »Matic, katero bo oživil zagrebški oder še ta mesec.

Te dni je umrl na podnožju čeških Krkonov mladi pesniški in pisateljski talent, Josef Kourek, čigar črtice smo v prevodu v »Slovenca« že čitali, pa tudi osebno je že pisal v »Slovenca«. O njem več jutri.

Dnevna kronika

Koledar

Sreda, 6. aprila: Vincencij (Vinko) Fer.; Irena.

Osebnosti

Spremembe v železniški službi

Napredovali so pri generalni direkciji v Belgradu sledeči uradniki: v IV. skupino, 1. stopnjo: za višjega svetnika Zlatnar Franc, v IV. skupino, 2. stopnjo za višjega svetnika Svetina Lovro in Lamprecht Franjo; v V. skupino za višjega tajnika Pretnar Kazimir; v VI. skupino za poverjenika: ing. Koudelka Rudolf in ing. Wolf Bogomir; za višje kontrolorje: Vajda Vladimir, Dobnik Jakob, Bračko Karel, Zupančič Josip, Jug Dragotin, Čok Andrej; v VII. skupino za kontrolorje: Suhač Alojzij, Krajnc Viktor, Čepelj Alojzij, Hajnžurj Franc, Mordej Franc, Levstek Božidar, Smolnikar Ivan, Koman Stanislav, Kofouj Arigo, Pfeifer Maks, Ermenc Josip in Volk Alojzij.

Upokoječi so uradnik VIII. skupine: Pregelj Ivan, vlakovodja, Ljubljana glav. kol. — Zvaničniki I. kategorije: Starman Ivan, nadzornik premika, Ljubljana gor. kol.; Pinter Alojzij, odpremištrazar, Celje; Straunik Ivan, manipulant, Ljubljana glav. kol.; Lipar Franc, sprevoznik, Ljubljana glav. kol.; zvančičnik II. kategorije: Vidmar Jožef, čuvaj proge, progov. sekcija Ljubljana glav. prog.; Kukovič Franc, čuvaj proge, progovna sekcija Zidani most; Dečman Martin, vratar, obč. odeljenje; Lačen Ivan, desetar, progov. sekcija Maribor glav. prog.; Kavar Jakob, čuvaj proge, progov. sekcija Novo mesto; služitelj: Mizerit Valentin, pis. služ. prometno-komerc. odeljenje.

Premeščeni so: uradnik VI. skupine: Arnežič Pavel, poverjenik, od občega odeljenja v obč. odeljenje generalne direkcije; zvančičnik II. kategorije: Vodičar Franc, desetar iz Zaloga v Zagorju; Božič Joahim, kretnik, iz Zagorja v Ljuto.

Namedženi so: za zvančičnika I. kategorije — predkurjača: Černe Francisek, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Antonič Jožef, kurilnica Maribor; za zvančičnika II. kategorije — kurjača: Pristov Rudolf, kurilnica Ljubljana gor. kol.; Čeglar Hinko, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Pajsar Valentin, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Kamnikar Ivan, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Čepir Robert, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Toplak Martin, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Rovtar Vincencij, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Jager Adolf, kurilnica Maribor; Černivec Rudolf, kurilnica Ljubljana gor. kol.; Oček Karel, kurilnica Maribor; Mareš Franc, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Ažnik Alojzij, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Blejec Anton, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Hlebš Avgust, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Pol Ernest, kurilnica Ljubljana gor. kol.; Kregar Alojz, kurilnica Ljubljana; Osterman Franc, kurilnica Ljubljana glav. kol.; za kretnike: Selan Josip, Ozalj; Esih Anton, Vuhred-Marenberg; Kovač Andrej, Ljutomer; Paradižnik Franc, Fala; Počivalšek Anton, Breg; Brunček Rudolf; Kraljevec-Pregelj; Čebela Viktor, Trbovlje; Mozetič Rafael, Hodos; Verbič Francisek, Savski Marof; Jenčič Jožef, Rajhenburg; za desetarje: Halužič Josip, progov. sekcija Celje; Berjant Janez, progov. sekcija Ljubljana glav. prog.; Kogej Anton, Ljubljana glav. kol.; Hribar Ivan, Ljubljana gor. kol.; Nagode Francisek, progov. sekcija Ljubljana glav. prog.; Smole Matevž, progov. sekcija Ljubljana gor.-dol. prog.; Tutner Karel, progov. sekcija Celje; Gorjup Ivan, progov. sekcija Ptuj; Zakšek Avgustin, progov. sekcija Zidani most; Smrek Alojz, progov. sekcija Ptuj; Bobek Franc, progov. sekcija Zidani most; Jerala Jožef, progov. sekcija Jesenice; Jerina Anton, Ljubljana glav. kol.; za čuvaja proge: Zima Gregor, progov. sekcija Jesenice; Klatzer Avgust, progov. sekcija Jesenice; Kriznar Janez, progov. sekcija Ljubljana gor.-dol. prog.; Mežnar Jakob, progov. sekcija Jesenice; za zavararje: Černe Ignacij, Jesenice; Berlič Franc, Ljubljana glav. kol.; Hribar Jožef, Novo mesto; Zorc Avgustin, Pragereko; Goršek Jožef, Zidani most; Krivec Franc, Velenje; Krajnc Edvard, Murska Sobota; Medvešek Alojzij, Maribor glav. kol.; za premikače: Rozman Jožef, Ljubljana gor. kol.; Simič Anton, Celje; Avšič Leopold, Ljubljana glav. kol.; Ahlin Franc, Ljubljana gor. kol.; Šeškar Jakob, Ljubljana gor. kol.; Jordan Andrej, Ljubljana glav. kol.; Klančnik Ivan, Ljubljana glav. kol.; za popisovalca voz: Blatnik Franc, Ljubljana gor. kol.; Dolžan Anton, Ljubljana gor. kol.; za vratarja: Bizjak Jožef, Ljubljana glav. kol.; za blokarka: Grom Francisek, Ljubljana glav. kol.; Kukavica Franc, Ljubljana glav. kol.; Bezek Anton, Ljubljana glav. kol.; Mizerit Ignacij, Ljubljana glav. kol.; za kartanta: Pinter Jožef, Jesenice.

— Vrhbosanski nadškof dr. Ivan Šarič je iz Sarajeva odpotoval v Dubrovnik na odmor. Nadškof bo stanoval v dubrovniškem domu »Salvatore na Lapadu.

— Hudo je zbolel za vnetjem pljuč g. Oskar Jamnik, upravitelj župnije v Sremski Kamenici. Zdravi se v bolnišnici v Beočinu in se priporoča vsem v molitev.

— Premeščen je na moško realno gimnazijo v Osijeku Bajuk Hugo, profesor realne gimnazije v Ptuju.

— Napredovanje v finančni kontroli. Imenovani so za preglednike finančne kontrole sledeči podpregledniki finančne kontrole: Košir Karol v Ljubljani, Zabukovec Leopold v Ljubljani, Gorišek Ivan v Ljubljani, Sabec Franc v D. M. v Polju, Kampuš Gregor v Zagorju, Stancer Franc v Domžalah, Benedik Ivan na Studencu-Igu, Dolencec Leopold v Skočjani pri Mokronogu, Senčar Martin v Ševnici, Bitene Jožef v Mariboru, Cankar Pavel pri Žv. Jurju ob Pesnici, Farazin Ivan v Ptuju, Sulek Mihael v Mariboru, Štoger Stanislav v Slovenski Bistrici, Premelj Andrej v Mariboru, Polegek Blaž v Mariboru, Štrucelj Ivan pri Sv. Lenartu v Slov. gor., Matelič Alojzij v Mozirju, Majhenič Janez v Mozirju, Hrovat Ivan v Rogoški Slatini, Leitgeb Ivan v Podčetrtku, Ravnik Alojzij na Jesenicah, Zakonišek Josip v Radovljici, Brelih Ivan na Jesenicah, Kroflič Franc v Beltincih, Svagan Jožef v Dol. Lendavi, Rok Ivan v Prosenjakovcih, Tomažič Martin v Murski Soboti, Jekl Franc v Gorenji vasi, Škofljanc Martin v Gorenji vasi, Simončič Anton v Ljutomeru, Hrga Josip v Apačah, Vinčar Henrik v Ormožu, Ferpat Josip na Rakeku, Blaznik Avgust na Rakeku, Šket Andrej na Rakeku, Malovrh Jernej v Dol. Logatcu, Erhatic Anton v Dravogradu, Nahbar Josip v Crni, Verbič Karol v Dravogradu, Ankon Adolf v Metliki, Martelj Karol v Kočevju in Kranjc Franjo v Trbovljah. — Za podpreglednike finančne kontrole so imenovani sledeči pomožni podpregledniki finančne kontrole: Draškovič Jožef v Ormožju, Rajar Jožef v Metliki, Divjak Jožef v Novem mestu, Hočevar Ivan v Trebnjem, Bobnar Rudolf v Novem mestu, Skok Ignacij

v Gor. Cmureku, Ogrin Ignacij v St. Ilju v Slov. gor., Kacarkov Nikolaj v St. Ilju v Slov. gor., Šegula Franc v Krškem, Stibil Stanislav v Zagorju, Povalej Franjo v Ljubljani, Tkalenko Peter v Ljubljani, Zvelbar Rudolf v Crni, Pogačnik Vladimir v Murski Soboti, Pinter Franc v Velikih Laščah, Maružel Josip v Železnikih, Kozoglav Anton v Gornjem gradu in Kotar Leopold v Kraunjski gori.

Ostale vesti

— Avtobusna vožnja Novo mesto—Ljubljana se je sedaj na spomlad zopet otvorila, kar so nekateri menda že težko pričakovali. Pričakovati je, da bo udeležba potnikov na tej avtobusni progi vedno povoljna, kar bo v korist tudi podjetju. Toda če bo pa ta avtobusna vožnja radi prepoštetih defektov na potovanju nesigurna, kakor smo to lansko leto večkrat doživljali, potem se bo marsikdo raje peljal po železnici kakor z avtobusom. Avtobusno podjetje naj si torej oskrbi pošteno, zanesljivo in dovolj močno vozilo, stara že obrabljena vozila na tej težavni poti niso priporočljiva.

— Službene novice prinašajo v svoji številki 75 dne 3. aprila 1933 zakon o paktu o organizaciji Male antante, spremembe in dopolnitve v pravilniku o zdravilih in zdravilnih specialitetah ter postopek z ocarinjenim bencinom, namenjenim za mešanje s špiritom.

— Nemški izletniki v Dubrovniku. V ponedeljek je priplul v Dubrovnik velik nemški parnik »General Steubenc«, ki ima na krovu 260 nemških izletnikov. Izletniki so si ogledali mesto in se nato z avtomobili odpeljali tudi v okolico. Zvečer so se izletniki s parnikom odpeljali proti Benetkam.

— Avtomobilska nesreča. Iz Nove Gradiške poročajo: V nedeljo zvečer se je pri vasi Ažanovca dogodila huda avtomobilska nesreča. Na tovornem avtomobilu sta se vračala iz Vinkovcev v Novo Gradško šofer Adam Klaič in delavec Valentin Marjanovič. Pri nekem mostu jima je odpovedal motor. Šofer in delavec sta stopila iz avtomobila in začela potiskati avtomobil naprej, da bi s tem zopet pogrnala motor. Pri tem se je pa zaobrnil volan in avtomobil se je zvrnil v jarek in pod seboj pokopal šoferja Klaiča, ki je ostal na mestu mrtev. Marjanoviču se ni ničesar zgodilo, ker je bil na drugi strani avtomobila. Klaič zapušča vdovo in tri nedorasle otroke.

— Divji lovi ustrelili logarja. V nekem gozdu pri Osjeku se je odigral krvav zločin. Logar Josip Lak je naletel na skupino šestih divjih lovcov in jih pozval, da mu izročijo orožje. Eden izmed divjih lovcov je ustrelil na logarja in ga zadel v trebuh, tako da je po par minutah izdihnil.

— Lokomotiva zmečkala glavo železničarju. Na železniški postaji Čačak je padel železničar Milivoj Buzolič pod lokomotivo, ki mu je popolnoma zmečkala glavo.

— Zrtve zablazne žene. Včeraj smo poročali, da je v Vrbniku na zagrbiški mestni meji Anastazija Horvat devetkrat s kuhinjskim nožem zabolila svojega moža Jurija Horvata, katerega so prepeljali v bolnišnico. Jurij Horvat je še istega dne zvečer podlegel hudim ranam. Vsi znaki kažejo, da je Horvatova svoje dejanje izvršila v blaznosti.

— S plinom se je zastrupila v Zagrebu 21 letna služkinja Marija Horvat, doma z Vinice. Vzrok: nesrečna ljubezen.

— Pri prehlajenih, hripi, vnetju vratu, zabreklosti bezgavk, živčnih boleznih, trganju v udih dobro dene, ako se s pol kozarcem naravne »Franz-Josef« grencice poskrbi za vsakodnevno izpraznjenje črev. Po izjavah vseučiliških klinik se odlikuje »Franz-Josef« voda po zanesljivem učinku ob zelo prijetni porabi. — »Franz-Josef« grencica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Luč z gora. Iz življenja mladega fanta. Spisal Fr. Weiser, D. J. Posloven Jože Jegodič. S šestimi slikami. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. knjige je 15 Din, vez. 22 Din. — Ni kmalu povedati, ki bi bila tako sodobna in tako fantovska, kakor »Luč z gora«. Mlad študent, ki ima verne starše, pride iz lepih solinčnih gorskih krajev v velemesto. Vse mu je tuje, neumljivo. Njegovi tovariši bi ga radi spravili za seboj na kriva pota. Zivljenjsko resnično in psihološko globoko nam riše pisatelj boje mlade duše, ki pri vseh preakrunanih zupeljvanjih ohrani čistost in vero neokrunjeno. Pri tovariših začne njegova fantovska pobožnost in odločnost imponirati, njegov ugled raste. Vsem, ki še niso popolnoma pokvarjeni, je ta mladi fant močna opora v borbi za krepost. Kakor da bi čital zgodbe našega študenta, ki se ustavlja brezverskemu toku. Prevod je uglasjen, lep. Za dijake in druge fante pravi zanimivo berilo.

— Prodaja lesa in drv. Ravnateljstvo za šume v Ljubljani proda na prvi pismeni licitaciji dne 18. t. m. okoli 4100 pjm mehkega tehnično-porabnega lesa in okoli 33000 prm bukavih trdih drv v področju Šumske uprave v Bohinjski Bistrici. Dražba bo ob 11 pri gornjem ravnateljstvu, Bleiweisova cesta št. 1.

— 3-7krat biti v enem letu prehlajen — mora li to biti? Skoraj vsak človek se enkrat v 3 mesecih prehladi. To je veliko. Pa brez ozira na te neprijetnosti, je prehlad dostikrat nevaren, ker je predhodnik težjih bolezni kot n. pr. hripe. — Vneta sluznica omogoča prodiranje povzročiteljev bolezni v telo. Ali pa je treba, da je človek bolan, ki ima možnost, da se obvaruje teh bacilov? Zavarujte se pred povzročitelji bolezni in desinficirajte usta in grlo z okusnimi in sigurno delujočimi Panflavin pastilami.

— U. F. nogavice stalno v veliki izbiri na drobno in debelo pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana.

— Lesna industrija. Zage za gatre, vodne, krožne v vseh dimenzijah izberete najugodnejše pri »Jeklo, Stari trg.

— Sukno za moške oblake in damske plašče vam nudi najceneje F. L. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29.

Žiri

V ponedeljek se je ponesrečil s motorkom g. Ivan Zajc ml. iz Stare vasi. Vračal se je iz Logatec, kjer se je vršil za ta okraj pregled motornih vozil Polkodbja je težje zablazila. Prvo pomoč mu je nudil g. dr. Demšar, na čr so ga odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Zelimo, da vsi skroto okolje in pomagali voditi lepo urejeno deljarsko podjetje g. Iv. Zajca st., kateremu je bil desna roka. To podjetje je prejelo zadnje dni visoko odklikovanje za svoje obrtniške izdelke na razstavi v Parizu.

Naše dijaštvo

Duhovne vaje za akademikarke pri uršulinkah v Ljubljani se prične jutri, v četrtek 6. t. m. Gospodine, ki se jih bodo udeležile, naj pridejo v samoostan ob pol 6 popoldne.

Dobro prezvečeno je napol prebavljeno.

Za prezvečenje potrebujete dobre in zdrave zobe in baš take si ohranite z ODOL-om

Z ODOL-om si ohranite zdravo zobovje do visoke starosti.

Romanje na Trsat o Binkoštih

Župne urade ljubljanske in lavantinske škofije prosimo, da bi na Cvetno in Velikonočno nedeljo s prižnice priporočili naše romanje na Trsat s katerim je združen brezplačen izlet z ladjo po morju na otok Krk. Letos bomo obiskali tako bo le zadostno število udeležencev) prav mesto Krk, kjer ima stolico škof, prevz. gosp. dr. Josip Srebrnič. Nadalje prosimo, da bi zbirali prijavitelce in njih število nam poslali takoj po Veliki noči, da bomo do 20. aprila vedeli število udeležencev. Ta dan je namreč odločilen, če pojedemo na Trsat ali ne; od števila romarjev zavisi ološčitev. (Romarje bomo sicer sprejemali tudi še po 20. aprilu, vendar pogojno število jih moramo imeti do tega dne — prvotno je bilo določeno do 10. aprila.) — Imeli bomo posebni vlak iz Ljubljane in iz Maribora, vendar iz Maribora le, če bo najmanj 300 ljudi iz lavantinske škofije, v nasprotnem slučaju pa se bodo Lavantinci pridružili ljubljanskemu posebnemu vlaku, ki bo radi tega vozil po progi Zidani most—Zagreb in ne Novo mesto—Karlovec, kakor prejšnja leta. Točna podrobna pojasnila bomo dali natšnitni po 20. aprilu in jih bomo za vsakega udeleženca poslali, kakor tudi položnice za naše izkaznice, s katerimi bodo imeli romarji pravico do polovične voznine in brezplačnega prenočišča (preprostega) in brezplačne vožnje z ladjo po morju. Izkaznice bodo po 40 Din. Denarja zaenkrat še ni potrebno sprejemati, dokler ne zvemo določil na merodajnih mestih, ki jih dobimo takoj, ko bomo imeli pogojno število udeležencev. Zaenkrat se lahko pove cena voznine in stroškov, ki so, z vseh vstopov do 40 Din za našo izkaznico, sledeče: Iz Ljubljane do Sušaka od 165 do 175 Din ozir. toliko več (polovična cena) kolikor so posamezni kraji oddaljeni od Ljubljane, odnošno, toliko manj, kolikor so kraji ob progi. Iz Maribora pa od 185 do 195 Din ozir. toliko več, kolikor stane vožnja (polovična) do Maribora, odnošno toliko manj, kolikor leže kraji ob progi proti Zidanemu mostu—Zagrebu. Kdor ima režijsko voznilno ali kakršnokoli vozno olajšavo že sam po svojem zvanju, plača samo našo izkaznico (40 Din), s katero ima vse ugodnosti kakor ostali romarji. Prijavitelj se nam morajo (radi prostora) tudi ti udeleženci in izrečno naznaniti da imajo svoje ugodnosti pri voznini, ker bodo dobili drugačne izkaznice. Kdor izmed teh pa ne želi drugače od nas, kakor to, da se vozi z romarskim posebnim vlakom (na ladjo ne gre, za prenočišče itd. sam skrbi) naj se nam kot tak prijavi in pošlje po položnici, ki mu jo bomo poslali, 10 Din za upravne stroške (poštnino, poasnila, vozni red). Te izjeme pa se zamorejo poslužiti le tisti, katerim ni zložana voznina odvisna od naše izkaznice. Torej, romarji, ki nimajo že po svojem zvanju odobrene polovične ali režijske voznine, morajo imeti našo izkaznico in se jim ne more ničesar odobriti v povračilo, tudi če se izleta z ladjo ne bi udeležili, ker bo ladja plačana naprej in je potem parobrodni družbi vseeno, če se vozi tudi 100 ljudi manj, v ceni ničesar ne popusti. Romarji pa skupaj potujemo in vsom skupne ugodnosti in bremena.

Končno sporočamo še, da bodo na tiskanih navodilih in pojasnilih navedene tudi točne vzne cene od vsake postaje do Sušaka in tudi položnice bomo priložili, če bo treba tudi voznino plačati naprej. Tozadevno bomo v navodilih sporočili.

Vse naše romarje iz prejšnjih let pa prosimo, da med znanci in prijatelji agitirajo za obilno udeležbo in naj povedo, da je naše romanje res nekaj izredno lepega, ker združuje koristno s prijetnim. Kdor nam pridobi 10 udeležencev, dobi eno izkaznico zastonj. Veak posameznik pa se nam lahko tudi sam prijavi z dopisnico in poslali mu bomo vse potrebno s pošto.

Naj se tudi letos zbere čimveč Slovencev v svetlišču Matere božje na Trsat!

V vseh zadevah radi romanja naj vsakdo piše na naslov: Romarski odbor pri »Sveti vojski«, Ljubljana, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 17.

Trbovlje

Stavbni obrat so ukinili pri rudniku s t. apr. Njegovi posli so dodeljeni vodstvu zunanega obrata, ki ga vodi g. inž. Widra. G. stavbenik Kralj, dosedaj vodja stavbenega obrata, je odšel na dopust in bo vpokojen. Vse kaže, da podjetje ne misli več dosti zidati, kakor je ona leta po prevratu. Delo pri nekaterih napol zgotovljenih stanovanjskih hišah še drugo leto počiva, dasi še manjka stanovanj, a TPD povsod reducira.

Pasijon bodo ponovili na cvetno nedeljo popoldne v Društvenem domu.

Novo mesto

Umrla je ga. Mimi Stalcer, roj. Košak. Pljučni boleznj se je dolgo upirala, a ji je končno podlegla. Naj v miru počiva! Prizadetim družinam Stalcerjevi in Košakovi iskreno sožalje.

Glasbena Matica v Novem mestu praznuje, kakor smo že poročali v nedeljo, 10 letnico svojega obstoja s slovesno prireditvijo dne 8. aprila t. l. ob 20 in ponovitvijo dne 9. aprila popoldne. Na vzporedu so: Grieg »Pred samostanskimi vrati«, balada za ženski zbor in orkester in Blodek V. »V vodnjaku«, opera v enem dejanju. Kakor je videti s sporeda, si je zastavila Glasbena Matica nalogo, da pokaže javnosti, da ima za seboj 10 let resnega dela. Od svojega postanka sem je gradila, mnogokrat v prav težkih gospodarskih prilikah, neumorno na svoji izpopolnitvi s plodnimi rezultati ter je postala važen kulturni faktor za Novo mesto. Ob tej priliki navajamo par potez iz njenega delovanja. Strokovno so jo vodili zaporedoma: Bejlova Olga, Petrič Kazimir, Hladnik Ignacij, Prosenca Rudolf, Stanič Franjo, Puš Ludvik, Rančigaj Pavel, Fakin Albin, Fakin Milka, Roč pas Zora in Spore Drago. V preteklem desetletju je nudila glasbeni pouk v klavirju 450 učencem, v violini 113. Poleg tega vsem reden pouk v teoriji, deloma v harmoniji, v mladinskem petju, deloma v pevskem zboru in solopetju. Cela vrsta nadarjenih absolventov, kakor Hrašovec Silva, Ravnhar Marija, Andrijačič Neda, Kozina Marjan, Lesjak Stanko, Sproč Drago in drugi, se je posvetila glasbi kot življenjskemu poklicu, kar dokazuje, da je Glasbena Matica sejala na rodovitna tla. Glasbeni Matici predseduje ves čas g. profesor Grm. Gdč. Zora Ropas je zastavila vso svojo energijo, mnogo truda in pridnosti, da glasbeni prireditvi pomaga do lepega uspeha.

Popravljam objavo z dne 2. t. m., da je tvrdka Singer šivalni stroji d. d., preselila svojo trgovino v bivšo trgovino Midolfer & Blažič.

Naznanila

Ponovitev Beethovenove Misa solemnis. Z ozirom na velik uspeh, ki ga je imelo izvajanje Misse solemnis na ponedeljkovem koncertu, je sklenila Glasbena Matica, da se koncert ponovi pri značajnih cenah v ponedeljek, dne 10. t. m. v Unionski dvorani. Začetek je točno ob 20. Koncert se ponovi v istem obsegu in z istim solisti. Sedeži so od 8 do 40 Din v predprodaji v Matični knjigarni. Za prvo izvedbo je bilo ogromno zanimanje in marsikdo v ponedeljek ni dobil več vstopnice. Prepričani smo, da s ponovitvijo ustrezemo naši javnosti.

Deseto predavanje Prirodnoznanstvene sekcije MD za Slovenijo se vrši jutri, dne 6. aprila ob 20 v veliki dvorani hotela Unou. Predaval bo gosp. dr. V. Lebzelter, predstojnik antropološkega oddelka dunajskega naravoslovnega muzeja.

O plezanju je naslov filma, ki ga predvaja ob enem s predavanjem Turistovski klub »Skalac« danes ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Film je izdelal odlični dunajski alpinist Karl Poppinger ob sodelovanju najboljših avstrijskih in nemških plezalcev. Predavatelj Karl Poppinger je v nemških alpinističnih krogih znana osebnost. Prepeljal je skoraj vse stene v evropskih Alpah, bil je tudi vodja avstrijske alpinistične odprave na Kavkaz. Kjer je v mesecu dni prešil 25 vrhov višine nad 4000 m. Lansko leto se je mudil v naših Alpah in je prepelzal severne stene Triglava, Jalovca in Spika.

Udruženje zel. uradnikov priradi drevi ob 8 v bivših bančnih prostorih ljubljanskega dvora predavanje: Mednarodni državni dolgovi in meddržavna gospodarska konferenca. Predaval bo g. Ivan Avsenek. Vstop prost.

Predavanje v društvu »Pravnik«. V sredo, dne 5. aprila t. l. ob 18 priredi društvo »Pravnik« na sodišču, soba št. 79 predavanje. Predava g. dr. Edvard Peinčič: »Praksa okrajnih sodišč po novem grajskem postopniku.« K obilni udeležbi vabi odbor.

Prosvetno-družabni večer »Krlc« se bo vršil pri Mikliču v petek 7. t. m. Na sporedu je Dantejeva »Božanska komedija« kot zadnje predavanje iz cikla »Zastopniki svetovne literature«. Predavanje se bo vršilo z barvastimi skioptičnimi slikami. Predaval bo duhovni svetnik prof. dr. Joža Debevec. Vstop je vsakomur prost! Brez vstopnine!

Radeče pri Zidanem mostu. Oktet pevskega društva »Ljubljanski Zvon«, priredi v nedeljo, 9. aprila ob pol 8 v dvorani hotela »Hodrane« koncert slovenskih umetnih in narodnih pesmi. Ljubiteljem lepega petja in naše pesmi se priporoča, da se koncerta polnoštevilno udeležijo.

Obraz Kitajske

Prava Kitajska je svet, ožrače popolnoma zase. Če jo ljubimo, ali se je bojimo, občudujemo, ali pomilujemo; en občutek se bo polastil vsakega obiskovalca: spoštljivo strmenje nad neizmerno daljavo, silnim veličanstvom te ogromne države.

Na enajstmilijonskih kvadratnih kilometrih te dežele živi

475 MILIJONOV LJUDI

(vsa Evropa obsega komaj deset milijonov kvadratnih kilometrov). Razprostira se od 18. do 53. širinske in od 74. do 134. dolžinske stopinje.

Tej izmeri odgovarja bistvo njenih pokrajin. Na ogromnih pogorjih, neizmernih ravninah, dva tisoč milj dolgi obali diha rumenopolti narod. Kljub lakoti, vojnim zmedam, kugi in poplavam, ki v strašnih povratkih obiskujejo deželo, se število prebivalstva v Kitajski dviga od leta do leta. V vsej svoji mnogoternosti so ti ljudje živ izraz azijskega mira in dostojanstva, ki jih obdaja.

Ce posežemo

ZA ZAGRINJALO DOZIVETIJ,

ki jih Kitajaka odklanja tajcu, naletimo na dovolj nenavadnega.

V sinjem zapadnem pogorju, na pr. tem, ki obdaja prelepo mesto Peking, katero odsevajo v morju nosi mednarodne poteze, torej neposredno poleg pristanišča, utriplje tiho življenje. Tu žive že starejši možje, ki opravljajo delo na polju, oskrbujejo v Kitajski tako pičlo živino ter marljivo vrše vsa hišna dela. Njihovi obrazi izražajo nekaj plaho odpovedujočega, vedečega, trpečega brez slé in pohlevnega.

TO SO EUNUHI

nekdanje cesarske hiše, za katere je republika ustanovila tu nekak starostno oskrbovalni dom. Čez dvajset let že žive tu po razulu monarhije, katere uradniki in služabniki so bili nenavadni stvori autokratske samovoljnosti. Takisto vzvišenost izraza izraža soha nekega umrlega, posebno

imenitnega eunuha, katere časte v ondotnem templju.

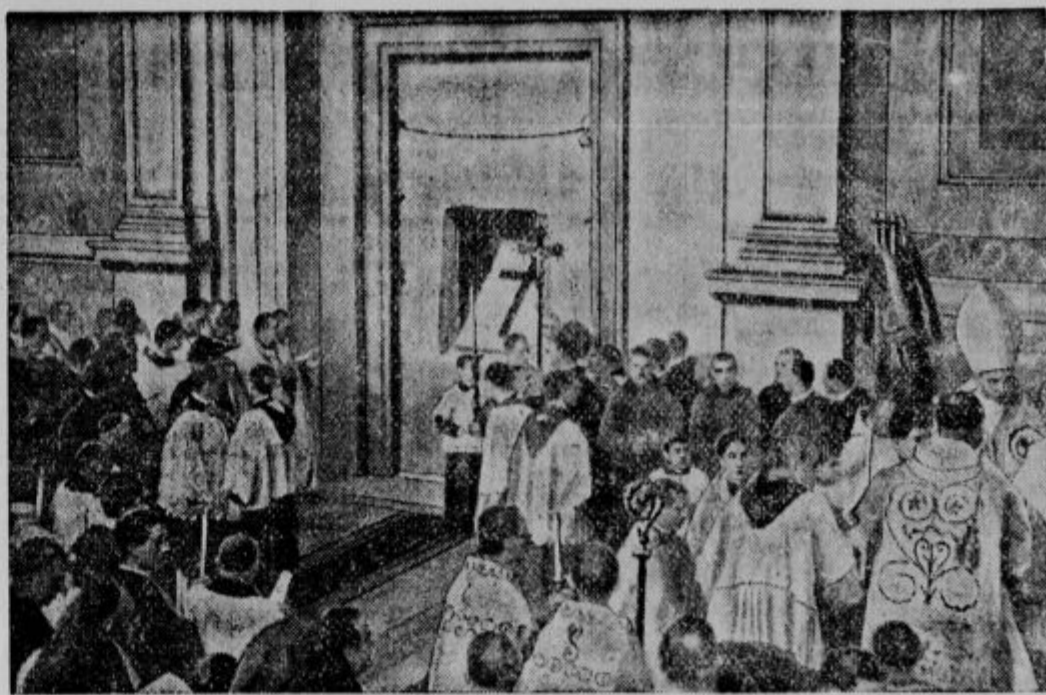
Odet v rumeno svilo, dostojanstven pod arabeskami brokatnega baldahina prestoluje modrijan, katerega verski cilj, služiti »Tao-tu«, je prešel v izpolnjenje. Beseda »Tao« pomeni »prava pot do resničnega spoznanja«. Najvišji cilj taoizma je enota vsega bivanja in njegovi verniki žive v disciplini fanatične vdanosti hoditi po »poti«, ki pomeni srečo že, če jo spoznaš.

TAOIZEM

Demonaki, nadčloveški in simbolični izraz te taoistične vere, ki je po budizmu in konfucianizmu, ena najbolj razširjenih ver v Kitajski, predstavlja podoba »devetokega vraga strahova«, ki je čuvaj templja v Pekingu. Taoizem veruje v kazni pekla, katere mora grešnik trpeti po smrti. V strašni obširnosti so tu plastično predstavljene pekelske muke. Z grehi obteženi Kitajci hodijo tja, se z rokami dotikajo sohe, meneč, da jim je s to kretitno vse odpuščeno ter to strašno božanstvo prosijo za milost poboljšanja.

OTROCI — BOŽJI BLAGOSLOV

V primeri krotka, vendar iste veličine in pokoja, je soha »božanstva plodovitosti«. Tja romajo žene, ki prosijo otrok, kateri pomenijo v Kitajski poseben blagoslov. Do čast, zmisel in cilj naroda, kateremu je družina nad vse. Z oltarja nosijo žene male glinaste lutke domov, jih negujejo, dokler jim mogočno božanstvo, ki prinaša otroke, ne položi v maternisko naročje živega otroka. In ta nova bitja, up bodočnosti, posredovalci zedinjenja vzhoda z zapadom — tudi ta nosijo izraz njihove domovine. Azijski mir poplemeniti njihove otroške obraze in čeprav, kot vsi otroci, razigrani razgrajaj — neko gotovo dostojanstvo njihovega vedenja in njihovih očí vendar izdaja, da so dediči neizmernih, nedoumljivih daljav njihove stare, kulturne Kitajske.

Sveta vrata v baziliki sv. Petra v Rimu, ki jih je sv. oče odprl in s tem otvoril sveto leto, ki ga praznujemo v spomin 1900-letnice, odkar je Kristus umrl

Korak za 400 let nazaj

Protizidovske izgrede v Nemčiji je obsodil pariški nadškof, kardinal Verdier, ki si je v kratkem času svojega škofovanja pridobil velik ugled tudi izven Francije.

Zanimivo je, kako so v Nemčiji mislili o Židih pred 400 leti. Leta 1510. se je v Nemčiji osnovala organizacija »črnih mož«, ki si je nadela nalogo, da mora vse Jude pregnati iz Nemčije, in to radi tega, ker so judovske učne in verske knjige nevarne. Ze takrat je bila večina nemških škofov proti namenu, da se Židje izženejo. Tudi cesar Maksimilijan ni bil za ta načrt prav nič navdušen. Vprašal je za svet Ivana Reuchlina, svetovno znanega humanista in ki je takrat nosil čast najvišjega sodnika Švabske zveze. Reuchlin je obsodil načrte »črnih mož«, češ,

da imajo tudi Judje pravico, da so državljani nemškega cesarstva.

Na berlinskem kongresu, ki se je vršil po zaključku rusko-turške vojne leta 1878., so vesele priznale neodvisnost Romunije, Bolgarije in Srbije pod pogojem, da te države priznajo Judom popolno enakopravnost. Značilno je, da se je prav Bismarck takrat z vso odločnostjo zavzel za Jude. Francoski zunanji minister je takrat dejal, da mora država, ki hoče priti v družino drugih evropskih držav, sprejeti ta načela, ki tvorijo v vseh evropskih državah podlago za socialno organizacijo.

Bojkot Judov je trajal samo en dan. Iz tega, kar smo navedli, je razvidno, da so bili že pred 400 leti vladarji bolj pametni, kakor so danes.

Vpomirjenje debeluharjev

Te dni je umrl na Angleškem najdebelejši človek Winifred Lavatt, ki je dočakal kljub svoji telesni obilnosti 64 let. Napraviti so mu morali ogromno krsto in pokopan je bil v izredno velik grob. Winifred Lavatt se je boril v življenju in s svojo nadlogo prav možato. Debelost je podedoval po svoji materi, ki je sama tehtala že 350 funtov, to je 175 kilogramov. Lavatt je uvidel, da ne bo mogel opravljati radi svoje debelosti katerega-koli poklica. Po tehtnem premisleku se je odločil, da se posveti golobji reji. Največja zabava otrok je bila, ko si je Lavatt natrosil razna semena na trebuh in ko so golobje z njegovega trebuha zobali zrna. Na stara leta je bil Lavatt precej čmeren in ni zahajal mnogo v družbo. Že prej se je precej odtujil javnemu življenju, ker tudi ni imel dostopa v vsako družbo. Ze mlad je hotel v gledališče. Na žalost je moral ugotoviti, da so vrata v ložo preozka. Tudi v pritličju niso našli zanj primerne prostora. Hoteli so mu odkazati dve mesti skupno, toda to ni šlo, ker so bila naslonjala prikrojena samo za vsako mesto posebej. Končno se je nekoliko oprl na en sedež in pol stoje prisostvoval igri; toda drugi gledalci so se pritožili in Lavatt je sklenil, da ne pojde nikdar več v gledališče. Ko je odhajal domov in je skočil na avtobus, se je odtrgala stopnica v trenutku, ko je stopil nanjo. Nazadnje je Lavatt sklenil, da ostane pri svojih golobih in je tudi v njihovi družbi pričakal razmeroma visoko starost. Pokazal je vsem debeluharjem, da je mogoče tudi debelim ljudem dočakati mnogo let.

Po nedolžnem obsojen na smrt

Liverpoolski zavarovalen agent William Wallace je bil poklican pozno zvečer, dne 20. januarja leta 1931 po telefonu v oddaljeno mestno četrt. Rekli so mu, da hoče neki bolnik takoj podpisati plico za velik znesek. Wallace je pohitel na nasplov, a po večurnem iskanju ugotovil, da ni nikjer moza, ki ga je iskal. Ko se je povrnil domov, je zvedel, zakaj so ga hoteli odstraniti iz hiše. V spalnici je ležala mrtva njegova soproga, zabodena z nožem v srce. Preiskava se je zaključila z Wallaceovo aretacijo. Sodnik ga je smatral za morilca in obsodil na vešala. Wallace je dvajset dni čakal v samotni celici na smrt. A izvršitev obsodbe se je zavlekla. Detektivni so naknadno dobili podatke o pravem morilcu. Sodišče je razveljavilo obsodbo in ugotovilo Wallaceovo nedolžnost. A prestana muka je nesrečnežu stala življenje. Poprej je obolel na živcih, potem za rakom in zdaj po večkratni operaciji dočakal mučno smrt v kirurški bolnišnici.

Radi ene cigarete

V pokrajini Obernibi pri Poznanju na Poljskem je nekdo vrgel prižgano cigareto v gozdu na 11a. Nastal je požar, ki je uničil 500 hektarjev gozda.

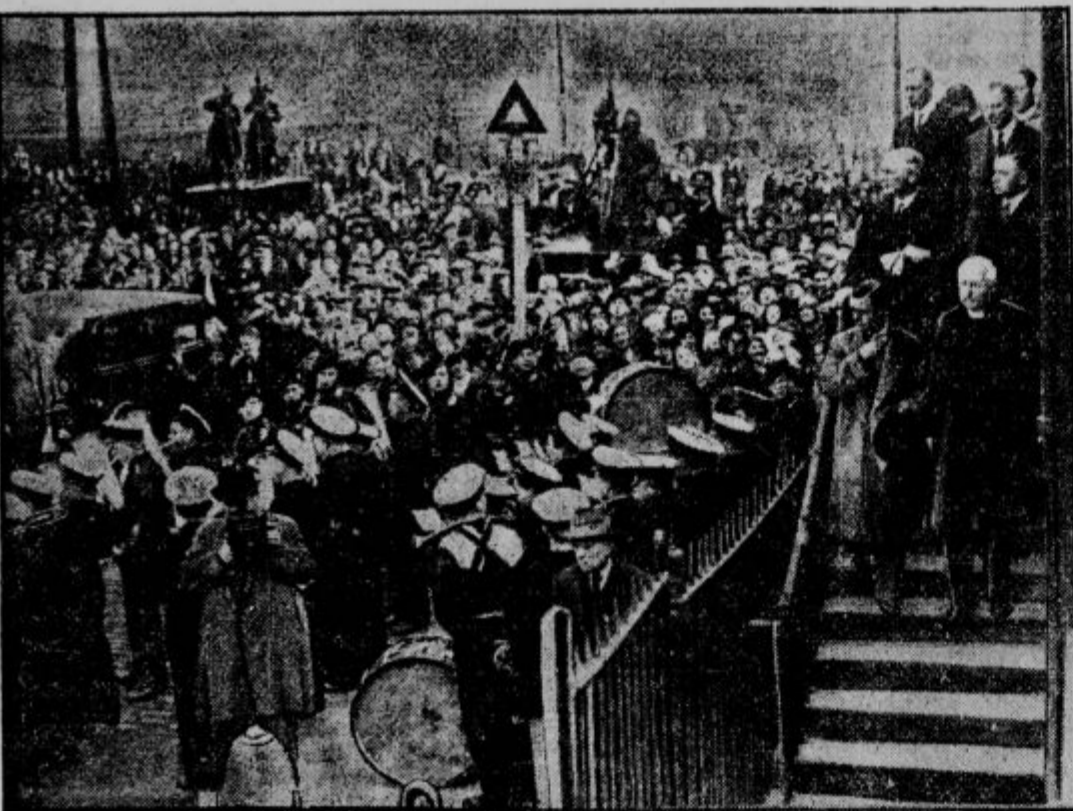
»Hej, gospoda moja, ali ste lovec ali tovrno živinče?«

Bolezen in zdravje

Splošno mnenje je, da plavalasi ljudje prej obolijo, kakor ljudje temnejše polti. Neki monakovski zdravnik trdi sedaj, da tudi rak razsaja bolj med plavalasimi ljudmi.

V Nemčiji umre 5,6 odst. ljudi radi srčnih bolezni; v Monakovem, kjer posebno radi srkajo pivo, pa umrje 11 odst. ljudi za srčno boleznijo.

Najnovješe preiskave so dognale, da ima neslana dieta dobrodojen učinek pri kožni tuberkulozi (lupus, volk) nima pa posebnega učinka pri jetičnih na pljučih.

Angleški prestolonaslednik se je podal na Skotsko, da bi se na mestu informiral o položaju brezposelnih. Ko je zapuščal zavetišče St. Roch v Glasgowu, so iz množice padli grdi vzkliki in tudi kamenje je zadelo okna njegovega avtomobila. Napadalce so aretirali.

Ljubljanski nebotičnik bi lahko povišali za 52 nadstropij

Društvo ameriških arhitektov je proučilo vprašanje, do kakšne višine je vredno graditi nebotičnike, da še vedno nesejo. V Newyorku gradijo tako visoke hiše, ker so v središču mesta stavbišča zelo draga, in sicer stane na nekaterih mestih kvadratni meter sveta celo 40.000 dolarjev. Društvo ameriških arhitektov je ugotovilo: Nebotičnik z 8 nadstropji nese 6.10 odst., s 30 nadstropji 8.45, s 65 nadstropji 10.33, s 75 nadstropji 9.40, s 100 nadstropji 7.08, s 120 nadstropji 2.95, s 135 0.02. Čisti dohodek na nebotičniku torej raste do 65. nadstropja, tako da bi ljubljanski nebotičnik po ameriških računih lahko dvignili kar za 52 nadstropij; seveda ne smemo pozabiti, da so stavbišča v Ljubljani še nekoliko cenejša, kakor v Newyorku...

Ameriški arhitekti so tudi ugotovili, da igra pri gradbi nebotičnika veliko vlogo debelost stropov, ki ločijo posamezna nadstropja. Pokazalo se je, da je s pomočjo poda iz linoleja mogoče postaviti najtanje stropje. Kajti na ta način se da pri vsakem nadstropju prihraniti 10 cm. Pri nebotičniku s 30—40 nadstropji se to že pozna.

Kaplar se je dolgo mučil, da bi rekrutu razložil, kdaj se komu izkažejo vojaške časti. Ko je po večurnem razlaganju bil prepričan, da je vendar novinec doumel vojaške paragrafe, ga je vprašal:

»Ali veš pod kakšnim pogojem se kdo pokoplje s vojaškimi častmi?«

»Pod pogojem, da je umrl, gospod kaplar!«

Policija razganja demonstrante v Washingtonu. Pri zadnjih delavskih demonstracijah je prišlo do spopada med skupine črncev in policijo. V spopadu je bilo ranjenih mnogo oseb. Slika kaže črnce, ki ga boče policijski stražnik aretirati.

Protokoli teden so v Rimu proslavili dan italijanskega letalstva. Na Mussolinijev ukaz so se zbrali vsi vojaški piloti, po številu 4000 in 150 civilnih pilotov ter defilirali po Rimu. Ta nastop je bil menda znak Mussolinijeve miroljubnosti.

Mlinska tarifa naj ostane!

Zveza mlinov v Belgradu namerava predložiti tarifnemu odboru predlog, da se naj ukine izjemna tarifa št. 13 za prevoz žita v pasivne kraje, z motivacijo, češ, da večina mlinov v donavski banovini stoji zaradi tega, ker ne morejo vzdržati konkurence slovenskih mlinov.

Očitno je, da hočejo naše slovenske mlinarie postaviti s tem pred dejstvo, da vsi po vrsti zaprejo svoje mline in odpuščajo se teh malo delavcev, ki so se zaposleni pri mlinski industriji. Kajti našim mlinom je nemožne vzdržati konkurenco z banatskimi, če ne bi imeli znižane prevoznine po železnici, kar znaša samo 10—12% voznine.

Kako naj slovenski mlinar konkurira banatskim, prvič kupujejo banatski mlini lahko samo najboljšo žito zase in šele slabše kvalitete pridejo na trg, vendar je pa že to blago temu pri-

merno dražje, ker dotični, ki prodaja, zahteva svoj običajen trgovski dobiček in na ta način so sirovine že temu primeroma dražje. Če pa še pritejemo vsakokratni kralo pri prevozu v Slovenijo in razne manipulacije, od katerih ima dobiček samo banatski trgovec, potem dobimo rezultate, ki dovolj jasno govore o konkurenčni zmožnosti banatskih mlinov na našem trgu.

Skoraj vsak večji banatski mlin n. pr. ima lahko v skoraj vsakem večjem kraju Slovenije svojo zalogo ali zastopnika, ki z uspehom konkurira vsem tudi največjim mlinom v Sloveniji in pri tem dela lepe dobičke zastopnik, ki dostikrat več zasluži kakor mlinar in še zastopnikov mlin dela razmeroma z zelo velikim dobičkom. Zato se mlinska tarifa ne sme ukiniti, če hočemo obdržati še to slovensko industrijo, kolikor nam je še ostalo.

Curib. Pariz 20.3675, London 17.755, Newyork 518, Bruselj 72.25, Milan 26.51, Madrid 43.80, Amsterdam 109.05, Berlin 123.225, Dunaj 72.91 (56.—), Stockholm 93.90, Oslo 90.90, Kopenhagen 79.20, Sofija 3.75, Praga 15.37, Varšava 58.05, Ate-ne 2.95, Carigrad 2.48, Bukarešta 3.08.

Vrednostni papirji

Za dinarske papirje je bila danes tendenca neizpremenjena, tečajji so se le neznatno razlikovali od včerajšnjih. Pač pa so se ucvrstili dolarski papirji. Do prometa je prišlo na zagrebški borzi samo v dolarskih papirjih: 8% Bler 1.000 dol. in 7% Bler 2.000 dol.

Ljubljana. 7% inv. pos. 42.50 den., vojna škoda 182—183, 8% Bler. pos. 37—38, 7% Bler. pos. 35—36, Celjska pos. 40—42, Trboveljska 135—145. **Zagreb.** 7% inv. pos. 42.50 den., vojna škoda 182—183, 6% begl. obv. 30.50—31.50, 8% Bler. pos. 37—38 (37), 7% Bler. pos. 35—35.50 (35), 7% pos. DHB 40—42. — Delnice: Narodna banka 3.400—4.000, Priv. adr. banka 150—194, Nar. šum. 20—30, Guttman 100 bl., Sečarana Osiek 110 den., Impex 50 den., Ixis 15—30, Trboveljska 150 bl.

Belgrad. Narodna banka 3440 den., Priv. agr. banka 191—192 (192), 7% inv. pos. 42.50—43.50 (44, 42), vojna škoda 181.50—182 (181.50, 181), 6% begl. obv. 31.50—31.75 (31, 31.25), 7% pos. DHB zaklj. 42. **Dunaj.** Don. sav. jadr. 56.25, Alpine 11.70, Trboveljska 14.71, Leykam 0.90, Rima Murany 18.50.

Žitni trg

Položaj na žitnem trgu je neizpremenjeno miren in cene polagoma popuščajo, ker prihaja blaga na dan.

Novi Sad. Pšenica bač. okol. Novi Sad, bač. okol. Sombor, srednje bač., gornje bač. ban. potiska in srem. 195—197.50, gornje bač. ban. 192.50 do 195. Moka bč. ban. št. Og. 330—350, 2 310—330, 5 290—310, 6 270—280, 7 175—185, 8 67.50—70. Ostalo neizpremenjeno. Tendence slaba. Promet 46 vagonov.

Sombor. Pšenica: bač. okol. Sombor, gornje bačka, srem. ban. potiska 197.50—195. ban. 191 do 193, bačka potiska 195—197.50. Oves bački, srem.ški 97.50—100. Ječmen bački, srem.ški, 63—64 kg 97.50—100, bački, srem.ški pomladni 67—68 kg 105—107.50. Koruza bač., žel. promptna 57—59, bač. za april, maj, junij 61—63, bač. Donava in Tisa šlep 61—63. Moka bač., ban. št. Og. 330 do 355, 2 310—330, 5 290—310, 6 270—280, 7 175 do 185, 8 65—67.50. Otrobi bač., pšen. promptna 57.50—60. Fižol bač., uzančni 107.50—110. Ostalo neizpremenjeno. Tendence slaba. Promet 40 in pol vagona.

Budimpešta. Tendence prijazna. Promet sreden. Pšenica maj 13.29—13.46, zaklj. 13.35—13.38, oktober 11.93, zaklj. 11.85—11.90. Rž maj 7.30 do 7.40, zaklj. 7.32—7.34. Koruza maj 6.90—7, zaklj. 6.94—6.96, julij 7.41—7.45, zaklj. 7.47—7.45.

Chicago. Pšenica maj 56.75, julij 56.25, september 57.375, Koruza maj 31.75, julij 34, september 35.25. Oves maj 19.75, julij 19.875. Rž maj 44, julij 44.125.

Živina

Dunajski prašičji sejem. (Poročilo tvrdke Edward Saborsky & Co., Dunaj.) Priganizih je bilo 9241 pršutarjev in 4713 špeharjev, iz Jugoslavije 1007 pršutarjev in 2194 špeharjev. Na kontumačnem trgu pa je bilo 8 pršutarjev in 382 špeharjev. Cene: špeharji l. 1.43—1.47, il. 1.35—1.42, kmetski 1.35—1.45, pršutarji 1.30—1.50, najboljši 1.55—1.60. Špeharji so se ocenili za 6—7 grošev, pršutarji pa za 3—6 grošev.

Jajca

Nemčija in Italija sta kot odjemalki našega blaga še vedno izločeni, vsled tega tudi jajčni izvoz ne more oživeti. Tudi velikonočni prazniki na ceno niso bistveno vplivali in je cena ostala skoraj neizpremenjena. Nakupuje se od 0.35 do 0.375 Dna. — Sv. Jurij ob juž. žel. 1. aprila 1933.

Sport

NASTOP ILIRIJSKIH TEŽKIH ATLETOV IN SABLJACEV

Preteklo soboto zvečer so se nam predstavili v Ljubljani agilni sportniki ilirijanske težkoatletske sekcije v Delavski zbornici. Da je bil večer še bolj pester, so sodelovali tudi sabljači omenjenega kluba. Večera, ki je bil vseskozi dobro pripravljen in zanimiv, so se udeležili najodličnejši prijatelji sporta, ki so napolnili veliko dvorano Delavske zbornice.

Predvsem bi omenili, da je Ilirija edini klub v Ljubljani, ki se tako intenzivno bavi z vsemi panogami težke atletike in je edini klub, ki goji pravilno dviganje uteži. Da bo tudi oni del sportne javnosti poučen o tej lepi sportni panogi, ki nima prilike se aktivno udeleževati v teški atletiki, navajamo nekaj splošnih navodil za boljše razumevanje teh telesnih vaj.

Pri dviganju uteži uporabljamo železne ročke, ki jih potegnemo, sunemo ali dvignemo z eno ali z obema rokama. Razlikujemo: enoročni in obojoročni poteg, tezni enoročni in dvoročni dvig ter enoročni in obojoročni sunek. Lep rezultat pri potegu je enoročno 45 kg, dvoročno 65 kg, islotako je lep rezultat 50 kg pri enoročnem in 80 kg pri dvoročnem sunku. Za dviganje uteži niso potrebne silne mišice, kar se splošno misli, pač pa spretnost, ki si jo pridobimo z dolgoletno vajo.

Rokoborba je najstarejša disciplina težke atletike. V rokoborbi ločimo dva sloga: Grško-rimskega in prostega. Rokoborba je najvažnejša in najidealnejša vaja za enakomerno okrepitev in izoblikovanje celega telesa. Izvaja se na blazini (5x5) in traja po 5, 10 ali 20 minut. Tako dobo imenujemo kolo (rundo). Med posameznimi koli je odmor ene minute. Boj traja dogovorjeno število kol ali pa do odločitve. Premagan je oni, ki se prvi za trenotek dotakne tal z obema rameni.

Tudi boks je kot sport zelo stara telesna vaja. Danes prednjačijo v tem sportu angleške države. Izvaja se na prostoru 4.68 do 7.32 kvadratnih metrov. Posamezno kolo traja po 3 minute, odmori pa po eno minuto. Isto kot pri rokoborbi, je tudi pri boksu določeno število kol do odločitve, za slučaj pa, da do te ne pride, se izvrši kvalifikacija po točkah.

V programu tega večera je imela Ilirija 15 točk. V prvi točki nam je g. Tone Kos obrazložil potrebne stvari glede težke atletike, nato pa je namesto obolelega načelnika sabljaške sekcije v. Mandeljca govoril njegov namestnik o sabljaškem sportu. Nato so si pa slednje ostale točke točno po programu.

Dvigavce je nastopilo šest in sicer: eden peresne teže, dva srednje teže in trije poltežke teže. Najlepše uspehe je dosegel g. Avčin (peresna teža), ki je dosegel v potegu 55 kg, težno 75 kg, enoročni sunek 65 kg, obojoročni sunek pa 95 kg. Skupaj torej 290 kg. Nič ni zaostajal Krisper (srednja teža): poteg 65 kg, težno 85 kg, enoročni sunek 75 kg, obojoročni sunek pa 105 kg. Pri Krisperju bi še pripomnili, da so bila najboljša njegove znamenke, ki jih je dosegel naslednje: poteg 70 kg, težno 87 kg, enoročni sunek 85 kg, obojoročni sunek 110 kg, skupaj torej 352 kg. Tudi ostali štirje so dosegli zadovoljive uspehe.

V rokoborbi je nastopilo pet parov. Značilno je, da so ostale vse borbe neodločene.

V boksu nismo opazili posebne tehnike, razven pri g. Pavetiču, ki je že star rutiner ter se mu še dobro pozna nekdanja Deutzeva šola. Ker je boks nujno navezan na prvovrstnega trenerja in ker naši klubi nimajo toliko sredstev na razpolago, da bi si mogli vzdrževati drage trenerje, moramo biti zadovoljni s tem, kar so nam pokazali ti idealni fantje s svojo dobro voljo, ki je morala premagati večkrat celo najtežje ovire.

Zelo posrečen je bil nastop sabljačev, katerih točke so ta zanimivi večer zelo popestrile. Pri sabljaških točkah so bili napadi tako hitri, da jim občinstvo skoraj ni moglo slediti. Ker je sabljanje vileški sport, zato je vsak sabljač takoj po vsakem zadetku sam napovedal zadetek s francosko besedo >touché<. Sabljači so — kakor že omenjeno — s svojim lepim in elegantnim nastopom zelo poživili ta zelo uspeli večer SK Ilirije. Odlikovali so se zlasti znani sportniki Seunig ter Pengov in Marijon.

Občinstvo je bilo z večerom zelo zadovoljno in si še večkrat želi kaj takega videti. Kakor čujemo iz ilirijanskih vrst, namerava SK Ilirija prirediti sportno akademijo, pri kateri boje v zanimivi obliki pokazati delovanje vseh svojih sekcij. Želja vseh pravih sportnikov pa je, da se nam Ilirija kmalu predstavi s to akademijo in še iskrenejše pa želimo, da se ji sportna akademija v polni meri posreči, ker to bo prva taka prireditev pri nas in obenem največja propaganda za naš sportni pokret.

ZANJ NI VESELJA!

Celo doma, v zakurjeni sobi, ga nadleguje strašen kašelj. Neštetokrat ga prisili, da prekine igranje.

Ampak jutri bo mati preskrbela

KRESIVAL

in tedaj bo v nekaj dneh rešen prehlajenja.

Dovoljeno od Min. socialne pol. in narodnega zdravja S. št. 16562 od 29. IX. 1932.

Pluji

Agrarna reforma. Pretekli teden se je medila v plujskem okraju agrarna komisija, ki je imela nalogo, da končno uredi razmerje med veleposestniki in agrarnimi interesi. Nadalje obstoja načrt, da se veleposestniki razlastijo vseh onih gradov in ostalih objektov, kojih tile ne uporabljajo za sebe, ampak, jih imajo v najemu. V tem slučaju prideta v prvi vrsti v poštev gradova Vurberg in Hravstovec z vsemi številnimi objekti, last grofa Herbersteina.

Puškodba prometnih naprav. Neznani zlikovci so že ponovno poškodovali železniški most preko Rogoznice na ta način, da so pomelali leseno mostovno kritje v potok, da se je isto razbilo odnosno polomilo. Poškodovali so tudi novo žično ograjo pri navedenem železniškem mostu. Škoda znaša nad 600 Din. Z odstranitvijo mostovnega kritja je ogrožena varnost prometa in tudi ni izključeno, da bodo zlikovci pri ponovnem poškodovanju mostu položili mostovne preko tira, ali jih pustili razmetane na mostu. Sodisce je uvedlo preiskavo.

Smrtna kosa. Po dolgi, mučni bolezni je umrla Alojzija Berhlaus, posestnica v Vičavi, v 72. letu starosti. — S samoumorom pa si je vzela življenje Urša Osojnik, užitarica v Placarcu pri Sv. Urbanu. Kaj jo je gnalo v smrt, ni znano.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 5. aprila: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas, plošče, borza — 17.30 Otroški kotiček (ga. Gabrijelečeva) — 18.00 Angleške plošče — 18.30 Pevski zbor Mestne ženske realne gimnazije v Ljubljani. — 19.00 Ruščina (dr. Preobraženski) — 19.30 Literarna ura: Francoska lirika II, del (ga. Avgusta Danilova) — 20.00 Glasbeni večer Antona Svetka. Uvodno predavanje govori Ludvik Puš — 21.15 Prenos iz Zagreba: Tekmovanje za najlepši ženski in moški glas — 22.00 Čas, poročila, plošče.

Četrtek, 6. aprila: 12.15 Radio-kvartet. — 12.45 Dnevne vesti. — 13 Čas, radio-kvartet, borza. — 17.30 Salonski kvintet. — 18.30 Italijansčina (dr. St. Leben). — 19 Korist rastlinstva: Važnost žita z narodno gospodarskega stališča (prof. Pengov). — 19.30 Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). — 20 Prenos zbor »Trboveljski slavki« iz Trbovelj. 22 Čas, poročila, plošče (lahka glasba).

Drugi programi

Četrtek, 6. aprila.
Zagreb: 20 Prenos koncerta iz Belgrada. — **Milau:** 21 »Mignons«, opera (Thomas). — **Brno:** 19.25 Večerni koncert. — **Barcelona:** 21.05 Radio-orkester. — 22 Radio-gledališče. — **Stuttgart:** 20 Johann Straussov koncert. — **Suisse Romande:** 20.40 Bachov koncert. — **Rim:** 20.15 Simfonični koncert. — **Beromünster:** 20.15 Koncert komornega orkestra. — **Praga:** 20 Gledališki večer. — **Dunaj:** 20.35 Tri leta med Fekimi. — 21 Orkestralni koncert. — **Budimpešta:** 19.30 Operni prenos

Borzo

Dne 4. aprila 1933.

Denar

Med deviznimi tečajji so danos ostali neizpremenjeni Amsterdam, Bruselj, Curih in Praga. Popustili so Berlin, Newyork in Trst, dočim sta narasla London in Pariz.

Na ljubljanski borzi ni bilo deviznega prometa. Avstrijski šiling je notiral v Ljubljani 8.70, v Zagrebu 8.35—8.45 (kompenzacijski šilingi) in v Belgradu 8.58 bl.

Grški boni so notirali v Zagrebu 39—39.50, v Belgradu 40—43.

Ljubljana: Amsterdam 2315.96—2327.32, Berlin 1363.75—1374.55, Bruselj 800.79—804.73, Curih 1108.35—1113.85, London 195.36—197.96, Newyork 5719.36—5747.62, Pariz 225.65—226.77, Praga 170.34 do 171.20, Trst 293.46—295.86.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 54.260 Din.

P. C. Wren:

Lepi Mihael

Ko smo se vrnili na streho, je Lejaune pravkar zatulil Schwartzu: »He, vi, ali ne vidite ničesar?«

»Nič se ne gane, gospod seržant,« je odvrnil Schwartz. Toda kmalu potem je nekaj zaklical, vendar se je njegov glas zgubil v nenadnem streljanju pušk, ki je prav ta čas zopet pričelo. Arabci so zasedli peščene holmece, ki so bili najbližji fortu, in nas neprestano obsipavali s posameznimi strelji.

Le težko je bilo videti kakega Arabca, in če je kak mož streljal skozi svojo strelno lino, se je prav tako izpostavil nevarnosti, kakor Arabec, ki je ležal skrit za skalo ali čem drugim.

Kmalu se je do kraja zdanilo in solnce je peklo čimdalje bolj. Z nerazveseljivo vztrajnostjo je udarjala krogla za kroglo v bližino moje strelne line. Nisem bil v strahu, da bi bil zadet, toda žgoča vročina in moja prevelika razdraženost sta mi povzročali močan glavobol... Iznemada je skočil mož ob moji desnici nazaj, zakričal, se opolekel in se zgrudil — puška se mu je zakotalila k nogam.

Sklonil sem se nad njim. Bil je Guantaio, ki je dobil strel v čelo.

Mahoma me je z vso silo zgrabil Lejaune in vrgel proti steni.

»Pri Bogu! Če se enkrat zapustite svoje mesto, vas počim!« je rjul. »Kaj vas ta erka briga! Storite svojo dolžnost, prekleli prihujeni bojazljivci!«

In ko sem se vrnil k svoji strelni lini je vzdignil Lejaune hropečega in stokajočega Guantaio in ga posadil na prejšnje mesto.

»Tu stoj, ti nemarni lopov,« je zakričal, »sicer te bom z bajoneti pritrdil!« Prisilil je umirajočega, da je stal tako v strelni lini, da so morali od zunaj videti njegovo glavo in ramena v odprtini ozidja.

»Jaz nočem tu nikakih prihujencev in pretvarjačev!« je kričal. »Vsi boste živi ali mrtvi ostali pri strelnih linah, dokler bo še kje videti kakega Arabca...«

Hipoma je streljanje Arabcev oslabilo in čez čas popolnoma nehalo. Ali so jim naši dobro merjeni sredi prizadeli težke izgube ali pa so se pripravljali na kaj novega?

Lejaune je zapovedal: »Ustavite ogenj! Ranjenci naj poležejo na svojih mestih.«

Šestorica ranjencev se je sesedla. Bil sem vesel, da nisem med njimi videl Mihaela. Seržant Dupré in Cordier sta hodila od enega do drugega, jih obvezovala in krepčala.

»Korporal Boldini, odvedite ljudi v treh oddelkih dolj jest!« je velel Lejaune. »Pridite takoj v teku nazaj, če bi čuli znak za napad... St. André, prinesite še streliva, vsak mož naj dobi sto nabojev... Cordier, opustite sedaj obvezovanje in pojdite tudi dolj!«

Ko sem prišel dolj, sem bil za spodaj vladajočo temino in hlad mnogo bolj hvaležen kakor za jedajo in pol litra vina, kajti menil sem, da mi razžene glavo.

»Moriturus te saluto!« je izgovoril Cordier, ko je nastavil čašo vina k ustom.

»Ne govorite kakih neumnosti,« sem mu dejal. »Vi niste nič bolj moriturus kakor — Madame la République.«

»Še preden zaide solnce, bom mrtev,« je odvrnil Cordier. »To meso bo kaj kmalu počivalo v svoji grobni bližini... Madame la République — morituri te salutate je dejal in pil dalje.

»Bolje je umreti v borbi, kakor biti kasneje umorjen

od Lejaunea,« je menil Mihael. »Če se preselim v onstranstvo, bi zelo rad vzel s seboj tegale vrlega seržanta...«

»Izboren vojak je,« sem dejal.

»To drži,« je menil Mihael, »radi tega mu bomo tudi mnogo odpustili. Pri vsakem možu, ki pade, se v Lejauneu pojavijo dvojna čuvstva. Zival v njem pravi: »Prav se ti godi, ti vrazji upornik!«, vojak v njem pa pravi pomilovalno: »Zopet en borec manj!«

»To je prosilka zver,« sem pripomnil. »Dva umirajoča je pahnil nazaj v njuni strelni lini in se tega radoval.«

»To je deloma veselje nad okrutnostjo, deloma pa razumno dejanje,« je dejal Mihael, ko si je prižgal cigareto. »Pri Arabcih hoče vzbuditi mnenje, da ni noben mož ubit. Ali pa, da se nahaja v fortu toliko moštva, da je vedno eden tu, ki zavzame mesto padlega borca... Tuaregi nimajo nikakih daljnogledov, in za nje je vojak ob strelni lini pač vojak...«

»Kaj pa, če nas bo le še tako malo ostalo, da jim na streljanje ne bomo mogli z uspehom odgovarjati?« sem vprašal.

»Morda upa, da bo dobil dotlej pomoč,« je donjeval Mihael.

»S tem računa,« je posegel vmes St. André, ki je pravkar sedel na drugi konec naše mize. »Dupré mi je pripovedoval, da je imel Lejaune zadnji čas vsako noč pripravljena dva arabska poslanika na kamelah, ki sta zunaj stazila in imela nalog, odjezditi nemudoma po pomoč, ko bi sovražnik napadel trdnjavo.«

»Seveda ne bi poslal po pomoč v Tokotu radi udusenja kake vstaje lastnih ljudi — še preden je izbruhnila. Toda zanj to ne bi imelo nikakih nadaljnjih posledic, če bi pomoč prispela, ker bi kak arabski poslanik »pomota« sporočil, da je bil fort napaden,« sem menil.

•Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslavanske knjižnice v Ljubljani: Lovrenčič: Puhlin in Hipsala, povest, broš. 28 Din. — Pierre L'Ermitte: Deklica z odprtimi očmi, povest, broš. 30 Din. — Pierre L'Ermitte: Kako sem ubila svojega otroka, povest, broš. 35 Din. — Verne Jules: 20.000 milj. pod morjem, povest, broš. 32 Din. — Verne Jules: 20.000 milj. pod morjem, povest, broš. 28 Din. —

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda. Dne 1.—; šenitovanski oglasi Dne 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Dne 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računata enokolonjska, 3 mm visoka politna vrstica po Dne 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Prepričajte se, da dobite najcenejša in najlepša velikonočna darila pri tvrdki

F. M. Schmitt, Ljubljana

Pred škofije 2

POZOR NA IZLOŽBE!

Paris diktira, Zagreb prinaša

O novi modi Vam nudi krasen pregled katalog Kastnerja i Ohlerja v Zagrebu. Ako hočete biti spomladi elegantno oblečeni, naročite po dopisnici katalog, ki se Vam — če se sklicujete na ta oglas — dološlje brezplačno.

Kastner & Ohler
Zagreb.

največja trg. in odpremiška hiša v državi.

Dve spalnici

moderni, orehova korenina in mahagoni, po izredni nizki ceni prodam. — Andlovic, Komenakega ul. št. 34. (8)

Buick

7 sedežni, model 27, odprt, rabljen, zelo dobro ohranjen, z dobrimi pnevmatikami, eno popolnoma novo rezervo, vožen 28.000 km, ugodno naprodaj. Plačljivo tudi s knjižico Zadrudne gospodarske banke. Informacije pri »Desa«, Ljubljana, Dunajska 24. (f)

Čebula

po nizki ceni naprodaj. — Naslov v upr. »Slov.« pod št. 3776. (l)

Pletilec pozor!

Dražbeni oklic! Dne 10. aprila ob 14.30 se bo vršila v Ljubljani na Privozu 10, javna dražba slededih predmetov: Pletilnih, kivalnih, entel in raznih drugih strojev, transmisij-ske naprave, avta, raznih omarič, pultov, tehničnih otomane s preprogo. (l)

Otroške vozičke

šivalne stroje in kolesa kupite najceneje pri tvrd. S. Rebolj & drug, Vošnjakova ulica 4. (l)

Kašo

ješpreni, ajdovo moko vedno svežo oddate na debelo veletrgovina A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne dr. G. Piccolija v Ljubljani se priporoča bledim in slabotnim osebam.

Rabljeni avtomobili ugodno naprodaj!

- 1 CHEVROLET: Sedan 5 sedežni avtomobil v zelo dobrem stanju, vožen 30.000 km, z 2 rez. pnevmatikama.
- 1 CHEVROLET: Coach 5 sedežni avtomobil, vožen 40.000 km, z 1 rezervno pnevmatiko.
- 1 CHEVROLET: Touring 5 sedežni odprt avtomobil, vožen 30.000 km, z 2 rez. pnevmatikama.
- 1 CHEVROLET: Truck 1 1/2 tonski tovorni avtomobil, z 1 rez. pnevmatiko, vožen 30.000 km.
- 1 PONTIAC: Sedan 5 sedežni avtomobil, z 1 rezervno pnevmatiko, na novo ličan.
- 1 PONTIAC: Poltovorni avtomobil, 500 kg nosilnosti, z 2 rezervnima pnevmatikama, skoraj nov.
- 1 FIAT 503: 5 sedežni odprt avtomobil, z 1 rez. pnevmatiko.
- 1 FIAT 515: 7 sedežni odprt avtomobil, z 2 rez. pnevmatikama.
- 1 BUICK: 7 sedežni odprt avtomobil, z 2 rez. pnevmatikama.

Vsi avtomobili so v vozno pripravnem stanju in po ugodnih cenah naprodaj. Vse informacije se dobijo pri: »DESA«, družba z o. z., LJUBLJANA, DUNAJSKA C. 24. Telefon 22-92.

Vsem sorodnikom in znancem naznanjamo pretužno vest, da nas je danes ob 10 dopolne za vedno zapustil plemeniti soprog, naš zlati oče in brat, gospod

Ludovik Jaklič

modelni mizar

Pogreb blagopokojnega se bo vršil v četrtek 6. aprila ob pol 3 popoldne iz hiše žetosti Hranilnična cesta 12. Nepozabnemu pokojniku bodi ohranjen trajen spomin. Prosimo tihga sožalja.

Ljubljana, dne 4. aprila 1933

GLOBOKO UZALOŠČENA ROBBINA.

Prenehajte s prepogostim pudranjem —

če želite
**LEPO
POLT**

Nobenemu možu ni prav, če se žena pred vseni pudra. Pa ne samo to, tudi strokovnjaki potrjujejo, da prepogosto pudranje škoduje koži. Po zaslugi iznajditeljske ideje na področju pudra ostane puder Tokalon celo na mastni koži štiri krat tako dolgo, kakor vsaka druga vrsta pudra, ki ste jo doslej uporabljali. Puder je pripravljen na poseben tajnostni način, odpravlja pa sijaj ter daje koži največjo nežnost in redko naravno lepoto. Puder Tokalon se pripoji licu in ostane na njem kljub potanju, vetru ali dežju. Poleg tega zožuje tudi razširjene žnojnice. Karkoli delate, vedno ste lahko prepričani, da je puder Tokalon edini puder za lice, ki Vam daje podnevi ali pa pri umetni svetlobi naravno polt divne lepote brez vsakega sijaja.

KOLJE

za vinograde

rozane 1000 komadov 180 Din, cepane 1000 komadov 280 Din — prodaja v vsaki množini »DRAVA« D. D. MARIBOR, Meljska cesta št. 91.

SERPEx

ROBBER:

za sport in vsakdanji štrapač: m Din 210.- do 275.-

za površnike: m Din 195.- do 290.-

SERPEx

LASTIC:

za trpežno vsakdanjo obleko in promenado: m Din 210.- do 245.-

SERPEx

SUPPER:

za boljše prilike in salon: m Din 275.- do 320.-

SERPEx

prenese vse štrapače SERPEx ne izgubi linije SERPEx jamči kakovost SERPEx samo naša posebnost

MANUFAKTURA

SOUVAN
LJUBLJANA

MESTNI TRG 24

Minula je kriza

Za slikarje, mizarje, pleskarje in hišne posestnike, ker dobijo pri nakupu barv, firneža ter hišnih potrebin najbolj ugodno pri

Drago Franz

Ljubljana, Stari trg 11

Na zahtevo se pošlje tudi na dom. Telefon 2045

Pozor! Pozor!

Dr. Ciril Potočnik

Dobri pastir

To je knjiga meditacij o Jezusovem življenju ki je izšla v treh knjigah. Obravnava vsa sodobna vprašanja, zelo primerna za postni čas

Knjiga se naroča pri založnici I. J. v prodajalni Ničmanovi v Ljubljani.

Cena: Prvi zvezek broširan Din 38 — vezan Din 50.—, Drugi in tretji zvezek broširan Din 40.—, vezan Din 52.— po pošti 2 Din več

Službe iščejo

Dekle

vajeno vseh hišnih del in kuhe, išče službo takoj. Naslov pove upr. »Slov.« pod št. 3790. (a)

Poslovedja

zadrudne trgovine, samostojen v organizaciji in nakupu, s kavicjo, išče mesta. Ponudbe na upr. »Slov.« pod zn. »Vsi za enega, eden za vse« 3588.

Vajenci

Mesarski vajenec

iz dobre kmečke hiše — se sprejme. Verdri Janes, mesar, Tržič. (v)

14 letna deklica

močna, s 6 razredi osnovne in 1 razredom meščanske šole, želi mesta v trgovino ali kot frizerska vajenka kjerkoli. Pomagal bi tudi pri gospodinjstvu. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3781. (v)

Pouk

Šoferska šola

E. Čeh

(bivša Camernikova šoferska šola) Ljubljana, Dussjaka c. 36
Šola za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pojasnila zaštonj in franko.

Stanovanja

Stanovanje

dvosobno in enosobno, s pritliklinami, oddam mirni stranki za 1. maj. Vprašati: Velika čolnarska 15, I. nadst. (e)

Soba in kuhinja

v podprilicju se odda s 1. majem. Zelena jama, Prešernova ul. 18. (e)

Dva stanovanja

trisočna, komfortna se oddata Zeljarska ul. 11.

Štirisobno stanovanje lepo, z vsem komfortom v neposredni bližini opere se odda takoj ali pozneje. Pojasnila: Ing. Jos. Dedek, Ljubljana VII., Zibertova 7-I ali trgovina Klein v Wolfovi 4. (e)

Trisočno stanovanje s kopalnico, 700 Din. — Vprašati: Trafika, Nebočnik. (e)

Vnajem

Pekarno

dobro vpeljana, na prometnem kraju (Rakek - obmejna postaja) prodam. V slučaju, da nima koncesije mu jo tudi pustim za pol leta. Več se izve v upr. »Slov.« pod št. 3775. (a)

Trgovski lokal

in stanovanje (dve sobi, kuhinja in pritlikline) 100 metrov od župne cerkve, se odda z majem v najem. Pojasnila daje Hranilnica in posojilnica v Cerkljah ob Krki. (a)

Kupimo

30 m jermenov

rabiljenih od 7—9 cm širine kupim. Ponudbe na Mlin v Hinjah, Dolenjsko.

Srebrne krone

stare zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGIH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod s Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Posvetva

Vsled likvidacije

podjetja prodamo zelo ugodno trgovske hiše na Teznu pri Mariboru, Šoštanj, Ljubljani. Plačilo tudi v prvovrstnih hranilnih knjižicah. Ponudbe pod »Likvidacija« 3532 na upravo »Slovenca«. (p)

Trgovsko hišo

enonadstropno, in več stavbnih parcel - prodam pri Stadionu v Ljubljani. Pojasnila daje F. Jerko, Črnuče, p. Ježica. (p)

Hiša

štiristanovanjska, nova za Bežigradom - se ugodno prodaja. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3787. (p)

Stavbni svet

ca. 800 m², solčna lega ssvrni del Ljubljane — prodam deloma za gotovino, deloma na hranilne knjižice. Naslov da upr. »Slov.« pod št. 3785. (p)

Prodamo

Konfekcija — moda najboljši nakup. — Anton Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri ugodneje in najceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Zidovska ulica in Stari trg. (l)

Plašče za zdravnike.

kemike, brivce in obrtnike, jopiče za natakarje mesarje in druge obrti, predpasnike za kuhinjo, dom in obrt — izdeluje Hamann, Mestni trg 8. (l)

Velika izbera SVILE

v vseh modnih barvah, gladka in vzorčasta, različne kakovosti, za obleke, bluze in perilo

R. Miklauc

Pri »Škofu«

Ljubljana

Nogavice, rokavice, robce, perilo, torbice, kravate

nizke cene, samo pri

PETELINC-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

LUCERNO

domače in banatsko

črno deteljo, grahoro trave

in druga semena za polje dobite v najboljši kakovosti pri

Fran Pogačniku

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 67, nasproti mitnice.